

T. Sajunga Sprendžia Vilniaus Klausimą

ŠIANDIE DIOŽIAI SVARBUS MOMENTAS LIETUVAI

T. SA-GA SPRENDŽIA LIETUVIŲ LENKŲ GINČĄ

WASHINGTON, IX, 20 d. (Liet. Inf. Biuras). — Šiandien gautomis žiniomis Lietuvių delegacija priėmė paskutinį P. Hymanso projektą su pataisomis valstybinės kalbos, kariuomenės rekrutavimo ir kantonų klausimais. Lenkų delegacija griežtai su tomis pataisomis nesutinka. Klausimą šiandien sprendžia Tautų Sąjunga.

ELTOS UŽGINČIJIMAS.

WASHINGTON, IX, 20 d. (Liet. Inf. Biuras). — Elta telegrafuoja iš Kauno: Volfo Agentūros praneštas iš Genevos Lietuvos Vyriausybės kontroprojektas prieš P. Hymanso projektą, paduotas netikrai. Lietuvos Vyriausybė yra visiškai nusistačiusi prieš bendrus su lenkais sprendžiamuosius organus ir prieš bendrą valstybės sekretariatą užsienių reikalams (Staatssekretariat des aussen).

LIETUVA BUDIRIAI DABOJA, KAD DERYBOSE SU LENKAIŠ NEBUTŲ UŽGAUTAS JOS SUVERENITETAS.

WASHINGTON, IX, 20 d. (Liet. Inf. Biuras). — Einant deryboms Genevoje visoje Lietuvoje jaučiamas pakilęs upas. Miestuose, miesteliuose žmonės renkasi į mitingus ir nervingai laukia žinių iš Genevos. Pavyzdžiui, užvakar rugsėjo 18 d. Vilkauskijje susirinko 5 tūkstančiai žmonių į mitingą ir iškilmingai pasižadėjo remti valdžią ligi paskutiniųjų, kad tik valdžia apgintų Lietuvos nepriklausomybę, neatiduotų Vilniaus lenkams ir atsispirtų nuo klijos su Lenkija sudarymo. Jei dabartinė valdžia to padaryti nesugebėtų, Seimas turėtų tuojuos ją pašalinti ir pastatyti kitą vyriausybę.

LENKAI PASMERKIAMI T. SAJUNGOS SUVAŽIA- VIME.

GENEVA, Šveicarija, rugs. 21 (suveilita). — Šiandien Tautų Sąjungos taryba ilgiau diskutavo Vilniaus klausimą ir lietuvių lenkų ginčus. Belgijos atstovas taryboje Hymans padavė naują sumanymą spręsti Vilniaus klausimą.

Hymanso naujas sumanymas: iš Vilniaus srities padaromas autonominis Lietuvos kantonas.

Su tuo sumanymu tiečiau nesutiko nei lietuviai nei lenkai.

Kuomet taryba patyrė, kad abi pusi sumanymą atmetė, tuo met ji prie abiejų pusių norą nusprendė naują Hymanso sumanymą priimti ir paduoti patvirtinti T. Tarybos suvažiavimui.

Paskui T. Sąjungos suvažiavimo politinis komitetas iš 6 žmonių prieš smarkią lenkų opoziciją nubalsavo Lietuvą priimti Sąjungon. Komitetas savo nusprendimą indavė patvirtinti pačiam suvažiavimui, kaip vyriausiam T. Sąjungos organui.

Gi pačios tarybos susirinkime daugiausia kalbėjo Anglijos atstovas Balfour. Jis smarkiai nubarė Lietuvą ir dar labiau pasmerkė Lenkiją, kad a-bidvi taip ilgai savitarpiai nesustatko Vilniaus klausime.

Balfour karčiai žodžiais išmetinėjo lenkams už tai, kad jie nuolat šaukia esą pasiren-gę teisingai pabaigti Vilniaus klausimą ir podraug leidžia

savo gen. Zeligowskiui su 30 tūkstančių armija okupuoti Vilnių, nežiurint T. Sąjungos ir sąjungininkų užsienių reikalų ministerių protestų.

Lenkija, sakė, Balfour, apgaulingai mėgino išsižadėti gen. Zeligowskio. Tai darė todėl, kad prie pirmosios progos stovi jo pusėje ir duoti jam pagelbą.

"Kas yra per vienas tas Zeligowski, kam jis turi priguleti?" — klausė Balfour. "Ar jis yra lenkų didvyris užsitaraujais vainiku, ar jis yra lenkų maistinininkas, turintis but patrauktas karo teis-man?"

Toliau Balfour pažymėjo, kad T. Sąjungos taryba viską darė, kad tik abi pusi kuoveikiau sutalkinti. Tiečiau nepavyko. Nei viena pusė nesutiko su pasiūlomais visokiais plenais.

"Šiandien turime naują Hymanso sumanymą," sakė Balfour. "Ir šitą sumanymą abi pusi atmetė. Kad taip, tai aš pasiūlyčiau tarybai naują sumanymą pripažinti."

Taryba po to vienbalsiai su manymą priėmė. Pirm galutino tarybos balsavimo už sumanymą lenkų atstovas Askenazy pranešė, kad jis turis savo valdžios įgaliojimą naują sumanymą atvesti.

Tarybos nariai tuo pranešimu pasipiktino. Už tai Askenazy smarkiai buvo kritikuojamas ir kuone baramas. Daugiausia jam davė vėjo po litinio komiteto nariai — Fisher iš Anglijos ir Branting iš Švedijos.

LIETUVA TAUTŲ SA- JUNGOJE.

GENEVA, rugs. 23. — Vakar Tautų Sąjungos suvažiavimas Sąjungon priėmė tris naujas valstybes: Estiją, Latviją ir Lietuvą. Lietuva priimta vienbalsiai. Balsuojant ne buvo jokios opozicijos nei iš lenkų pusės, nors išvarko politiniame komite te lenkų atstovas Askenazy priešinosi.

Paskui to komiteto narys, Motta iš Šveicarijos kreipėsi į Askenazy, idant jis nesipriešintų Lietuvos priėmimui Tautų Sąjungon. Visi nariai balsavo už priėmimą. Askenazy vienas balsavo prieš.

Debatų pabaigoje pranešta, kad T. Sąjunga nepasitęs kariuomenės išmesti iš Vilniaus gen. Zeligowski ir jo kariuomenę. Bet jei po galutino nusprendžio Lenkija pakiltų karan, ji negali laukti išorinės pagalbos, kokią pirmiau gaudavo kovodama už savo laisvę ir sienas.

BAISIOS EKSPLOZIJOS PASEKMĖS.

ŽUVUSIŲ BUS APIE 1,500 ŽM.

MAYENCE, rugs. 23. — Mieste Oppau eksplozijos su naikintos chemikalijų dirbtuvės supurtė visą Vokietiją. Pranešta, kad bus žuvusių apie 1,500 žmonių. Daugiau 850 lavonų jau atrasta.

Sužeistų yra daugiau 2,500. Vokiečiai bendrai su prancūzų kareiviais išieško griuvėsius. Nuostolių busių apie 150 milijonų markių.

Kuone visas miestas Oppau sunaikintas. Kaip žemės drebjimo laiku namai griuvo, daugelio stogai nuplėsti. Eksplozijos laiku į miestą iš kitur važiuo trys traukiniai. Baisaus trenksmo traukiniai numesti nuo bėgių.

BARSTO PIPIRUS Į AKIS.

Hyde Parko policija ieško kažkokio asiriečio pedlioriaus kuris nešioja ir pardavinėja visokius daiktus. Kuriose namuose moterys atsisako jį įleisti vidun arba nemori nuo jo ką pirkti, jis tokioms moterims drebja į akis pipirus ir pats bėga.

Hyde Parko apylinkėje to nedorėlio aukomis krito kelios moterys.

SURINKTA \$3,032.

Iš paskelbtų galutinų sąskaitų iš "tag day" rugsėjo 12 d. patiriama, kad Lietuvių R. K. Labdarybei tą dieną Chicagoje surinkta \$3,032 ba, turi taupyti pinigus.

MIKAS BAGDONAS

Steigiamojo Seimo narys. Atvyko Chicago ir žada lankyti su Lietuvos atstovu lankyti mūsų kolonijas. (Skaityk biografiją 2 pusl.)

LENKIJA PASIUNTĖ ULTIMATUMĄ BOLŠEVİKAMS.

TROTZKY KALTINA PA- GIUS LENKUS.

Skelbiama decentralizacija Rusijoje.

MASKVA, rugs. 23. — Čia iš Ukrainos sugrįžo karo komisaras Trotzky ir kalbėjo skaitlingame susirinkime apie padėtį Rusijoje.

Trotzky pranešė, kad Lenkija Maskvos valdžiai prisiuntė ultimatumą. Ji reikalauja, idant Sovietų Rusija pildytų Rygos taikos sutarties sąlygas.

Trotzky sakė, kas iš to, jei patys lenkai nepildo sutarties sąlygų. Lenkų generolai Ukrainoje palaiko banditizmą. Pačioje Lenkijoje banditai irgi remiami.

Komisarai užgynė žinias, kad Sovietų Rusija sutraukia kariuomenę Ukrainon su tikslu pulstis prieš lenkus. Jis pasakė, kad ta kariuomenė sutraukiama paliausuoti Ukrainą nuo plėšikų gaujų, kurias remia lenkai su prancūzais.

Apie padėtį Rusijoje Trotzky kalbėdamas pareiškė, kad Maskvos valdžios šiandien o-balsis yra: viską decentralizuoti. Tai yra, kad darbininkai, taip valstiečiai daugiausia patys turi rūpintis savo reikalais, bet neatsidėti nuolat ant centralinės valdžios.

Gyventojai patys turi rūpintis darbais, nuosavias reikalais ir patiems turėti priemonių gauti reikalingo sau maisto.

Anot Trotzky, centralė vyriausybė mažina departamentuose patarnautojus ir visokiąs būdais darbuojasi ekonomiskai apsieiti.

ATEJO RUDUO.

Šiandien pirmoji diena rudens. Žinovai spėja, kad ateinanti žiema daugelį bus sunki dėl nedarbo. Kas dirną Chicagoje surinkta \$3,032 ba, turi taupyti pinigus.

VALDŽIA PAKELS KOVĄ KLANUI.

WASHINGTON, rugs. 23.

— Pati valdžia nusprendė pakelti kovą slaptai organizacijai Ku Klux Klan. Tos organizacijos "imperatorius" pulk. Simmons iš Atlanta, Ga., bus pašauktas čia teisybės departamento. Jis turės pasakyti apie savo "imperijos" padėtį ir tikslą.

VOKIETIJA PREKIAUJA SU RUSIJA.

Vokiečiai ten užima Amerikos poziciją.

BERLYNAS, rugs. 22.

Vokietija su Rusija ne juokais atnauja prekybą. Kuomet su bolševikų valdžia negalėjo susitalkinti kitų šalių finansistai, vokiečiai tai be sunkesnių padarė. Šiandien bolševikų valdžia Vokietijoje duoda visokius užsakymus. Gi Rusijai daug visko reikia.

Čia tomis dienomis paskelbta, kad tie užsakymai siekia pusantro milijardo vokiškų markių. Garlaiviai su industriniais vokiečių produktais dažnai apleidžia Vokietijos uostus. Plaukia jie į Petrogradą arba į Revelį. Vežami Rusijon garvežiai, vagonai ir žemdirbystės įrankiai.

Pirm karo visokius geležinkeliams reikalingus daiktus Rusija parsitraukdavo iš S. Valstijų. Lygiai iš Amerikos buvo importuojami ir ukiui įrankiai.

Bet šiandien Amerikos pirklių pozicijas užima vokiečiai. Tas taip yra dėl to, kad Amerikos išgėrimai Europos pinigais imant labai brangus ir kad Amerikos pirkliams nebuvo progos arčiau susieti su bolševikų valdžios komisarais.

Iš Rusijos Vokietijon vežama ypač daug visokios rūšies rąstų ir kitokių prekių.

Zada čia atkelti bolševikų agentas Krassin. Sakoma, jis duosias daugiau užsakymų vokiečiams fabrikan-tams.

GEN. PERSHING PRAN- CIJOJE.

PARYŽIUS, rugs. 22. — Prancijon atvyko Sur. Valstijų gen. Pershing. Iškilmingai priimamas.

STREIKAS AUSTRIJOJE.

VIENNA, rugs. 23. — Austrijoje pakilo generalis geležinkeliečių streikas. Nei vienas traukinis visoj šaly nevažinėja.

LENKAI NORI PLEBISCITO

Lenkų "polsko-litauška u-nia" North Side, Chicagoje, trečiadienio vakarą turėjo surengusi "viečą" ir padarė rezolinciją, kad Vilniaus srities klausimas būtų sprendžiamas plebiscitu.

Atstovas Važiuoja

CHICAGOS IR APYLINKIŲ LIETUVIŲ DOMEI!

Gerb. Voldemaras Čarneckis yra Atstovui pagerbti pokylis. Lietuvos Atstovas Amerikai atvyksta Chicago seštadienį, rugs. (Sept.) 24 d., 5 val. p. p. (miesto laikrodžio) La Salle stotin (Van Buren ir La Salle gat.). Iškilmingame pasitikime bei priėmime visi kviečiami kuoskaitlingiausiai dalyvauti. Iš stoties seks pažymėtos vietose. (Žiūrėk 4 pusl.)

Sekmadienį, rugs. (Sept.) 25 d., 8 val. vak. La Salle viešbutyje, Red Room, rengiamas

C. L. ATS. PRIIMTI KOMITETAS.

IŠ KLAIPĖDOS KRASTO. Dr. Steputaitis — Prezi- dentas.

(Tęsa).

mokyklos, ukininkavimas, melioracijos dalykai, laivinyk-stė ir tt.

1912 m. vedė Lenę Berlyno Stapročio Suberio dukterį.

Dr. Steputaitis iš pat mažens yra pamėgęs knygas. Dar mokiniu budamas jis parašė knygą "Deutsches Reim-
lektim," kurių šimtas fukstancijų egzempliorių reklama Bibliotekos buvo išplatinta. Vėliau jis yra parašęs poemą: elegiją "Der Friedhof der Namenlosen" (Bevardų kapiniai), poemą "Die Tra-pisten" ir daug kitų literatūros kurinių. Jis yra parašęs ir juridinių darbų: "Baupoli-
zeinecht, Strassen, "Verker-chimecht." Daug laiko yra lietuviškoms studijoms pasi-aukęs. Jis mėgosi labai tuo, kas lietuviška. Tokių būdu jis pastoj lietuvių tarpe žinomas ir 1913 m. buvo lietuvių kandidatas į karalys-tės Seimą nuo Tilžės ir Pa-kalnės apskrinių išrinktas. Reikia paminėti, kad jo pro-tėviai buvo lietuviai ir tik prieš paskutinoji karta buvo jau suvokiejęs, kaip ir dau-gelia Prūsų lietuvių šeimynų.

Karo pradžioje Dr. Steputai-tis įstojo į lietuviškąjį dragu-nų pulką, beto buvo ir prie pėstininkų, artilerijos pulko pristatytas. Dalyvavo mušiuose prie Gumbinės, Tanen-bergo, Mozurų ežerų, Suval-kų mušiuose, prie Prasnišo ir kituose.

Greitu laiku jam buvo pa-vesta suredaguoti lietuvišką žodynėlį kareiviams, kurį jis išpildė per kelias savaites. Vėliau V. Hindenburgo pave-damas ėmė leisti lietuvių kal-ba laikraštį "Dabartis," ku-rio redaktoriu buvo ligi 1917 m. Karui baigiantis jis tapo vidaus reikalų ministe-rio reklamuotas, bet 1918 m. atsisakė nuo valdiškos tarnys-tės ir užsiėmė uke. Nuo to laiko gyveno visai atsitrau-

kes nuo politikos, kol atsitark tetinu klaidėdikių veljimu, jis savo žinojimą ir patyri-mus jų naudai aukoti apsiė-mė.

Liet. "L-vė"

GUDRŲ PAUKŠČIAI.

SKAPIŠKIS. Mūsų vals-tiūje, per rinkimus valstiaus tarybos, nekurie senimai so-cialistai nesilaikė rinkimų is-tatymų. Daugelyj vietų da-vė tik tuos numerius, kur jie patis kandidatais buvo įrašyti. L. Jnezonis už tokius dar-bus buvo patrauktas atsako-myben, teismas jį prašalino iš tarnybos.

Liet. "L-vė"

KIEK NORI VAŽINĖK UZ \$1.25.

YOUNGSTOWN, O., rugs. 22. — Čia už važinėjimą gat-vekariais mokama 9 centai. Pagaliau nutarta, kad jei kas nenori mokėti 9 centų, tas kas savaitė gali nusipirkti ti-kieta. Vienam tiketui reikia mokėti \$1.25.

Bet turis tą tiketą žmogus per savaitę gali važiuoti gat-vekariais tiek kartų, kiek jam patinka.

Pasibaigus savaitei reikia pirkti kitą tiketą.

Paroje, rugsėjo 21-22, Chi-cagoje pavogta 20 automobi-lių.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

ORAS: — Šiandien gra-žus; maža atmaina tempera-turoje.

PINIGŲ KURSAS.

Svetimų šalių pinigų vertė, mainant nemažiau 25,000 do-lerių rugs. 22 buvo tokia pa-gal Merchants Loan & Trust Company:
Anglijos sterl. svarui 3.70
Prancijos šimtui frankų 7.81
Italijos šimtui lirų 4.35
Vokiečių šimtui mark. .94
Lietuvos šimtui auks. .94
Lenkijos šimtui mark. .03

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

"DRAUGAS"

Šiandien išskyrus nedidelius
PRENUMERATO KAINA:
CHICAGOJE IR UŽSIENYJE:

Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
SUV. VALST.
Metams \$6.00
Pusei metų 3.00
Prenumerata mokasi iškalno. Lai-
kas skaitosi nuo užrašymo dienos
ne nuo Naujų Metų. Norint permai-
nyti adresą visada reikia prisistie-
ti senas adresas. Pinigai geriausia siu-
sti išperkant krasoje ar ekspresu "Mo-
ney Order" arba įdedant pinigų į
registruotą laiška.

"DRAUGAS" PUBL. CO.

2334 S. Oakley Ave., Chicago.
Tel. Roosevelt 7791

SLAPTA ORGANIZACIJA.

Šiuo kartu Amerikoje pla-
čiai pagarsėjo viena slapta
organizacija vardu Ku Klux
Klan. Apie ją šandien daug
rašoma laikraščiuose. Kuone
visoje šaly piliečiai patriotai
organizuoja kovon prieš tą
organizaciją, kurios vardas
purvinas ir kuri bijosi švie-
sos. Kai-kuriuose miestuose
draudžiami jai susirinkimai,
vaikštytynės.

Atsirado drąsių ir didžiū
sąžiningų žmonių. Su apgauly-
bėmis ar kokiais pažadėjimais
jie buvo įtraukti ton organi-
zacijon. Šandien ją apleidžia ir
spaudoje išduoda visas jos pa-
slaptis.

Organizacija įsteigta ko-
mercijs ir terorizmo tikslais.
Jos įsteigėjas yra pulkininkas
Simmons, kurs gyvena mieste
Atlanta, Georgia valstijoje. Jis
skaitosi organizacijos auto-
kratinis valdovas. Pati organi-
zacija vadinama "nematoma
imperija", gr. Simmons skai-
tosi "imperijos burtininku".

Organizacijon priimami tik
vienai protestantai, baltai žmo-
nės. Kiekvienas įstodamas mo-
ka 10 dol. Tais pinigais ap-
mokami organizatoriai. Didė-
nė dalis tenka "burtininkui"
ir jo padėjėjams. Tuo keliu
per keletą metų surinkta keli
milijonai dolierių. Simmonsui
įtaisyta puošni rezidencija ir
ofisas.

Kaip pulk. Simmons, taip ir
jo satelitai gina savo organi-
zaciją. Sako, ji patriotinė.

steigiama baltos rasės supre-
macijai. Jos tikslas prižiūrėti,
kad šalies įstatymai būtų pil-
domi.

Tuo tarpu ta organizacija
yra nei pelėda. Nes naktimis
turi susirinkimus, kažkokią
savo apeigą, žiuri, kad paša-
liniai žmonės to visą nematy-
tų. Žodžiu tariant ji bijosi švie-
sos ir nepatriotinė, su purvi-
nais tikslais. Nes dori ir są-
žiningi žmonės su savo darbais
nesislepia.

Ku Klux Klano vardas yra
purvinas. Tuo vardu organi-
zacija čia veikė po civilio ka-
ro. Ji buvo praplitus ypae pie-
tinėse valstijose. Ji ilgus me-
tus terorizavo juoduosius žmo-
nės. Neaplenkė nei baltųjų. Tos
nakties baidyklės, apsiautau-
sios ilgais baltais rubais ir su
tokiomis pat kaukėmis, dau-
gelį žmonių nuvarė į kapus.

Su laiku tečiau toji teroris-
tinė organizacija galą gavo.

Bet štai buvusio karo metu
ir vėl ji atgaivinta. Šiuo kar-
tu ji pradėjo plisti visu smar-
kumu po visus miestus ir po
visas valstijas.

Prieš ją taigi šandien pilie-
čiai patriotai organizuojasi.
Aiškus daiktas, kad jai nusuk-
sprandą. Nes šaliai didelė gė-
da, kad čia turėtų gyvuoti ir
veikti slaptos, teroristinės
draugijos.

KLAUSIMAI IR ATSA-
KYMAI.

Klebonai ir Mokykla.

Ar prasižengia tokios lietu-
viškos šeimos, kurios peikia
kai-kuriuos lietuvių klebo-
nus, kad jie nerangiai steigia
mokyklas; o kitur nors jos y-
ra, bet labai mažai mokina-
ma lietuviškai, nes ir moky-
tojos ne lietuvis.

Tos minėtos šeimos sako:
"Kam mums klebonui algą
mokėti ir bažnyčią užlaikyti,
jei mūsų vaikai negauna iš-
mokyti lietuviškai. Mes galime
nuvesti ir svetimtaučių bažnyčią
išklausti šv. Mišių".

Labai daug taip kalbančių
girdėjau, tai yra tikras fak-
tas.

Atsakymas. Peikimas peiki-
mui nelygus. Tad jis gali būti
dideliu prasižengimu, jei yra
visiškai neteisingas, gali būti
mažu prasižengimu, jei nėra
užtektinai teisingu priežastį
peikti ir gali nebūti
jokio prasižengimo peikti kle-
boną.

Jei klebono yra netikė dar-
bai, tai apie tai arba galima
tylėti ir kentėti, kaip dauge-
lis daro, arba peikti, bet nie-
kuomet blogo negirti.

Ar galima peikti kleboną už
nesteigimą mokyklos?

Jei lietuviškos šeimos
taip puikiai yra jau susipra-
tusios, kad pačios ne tik
trokšta lietuviškos mokyklos,
bet duoda užtektinai lėšų mo-
kyklą įsteigti ir ją palaikyti,
o klebonas tam yra priešin-
kas ir jį lėšas ir norus atme-
ta, tai, žinia, kad už tai ver-
tas didelio papėikimo, tai ne-
dovanotinas tokio klebono ap-
sileidimas.

Bet retai esti taip, o yra
visiškai priešingai.
Lietuviškos šeimos, pasi-
stačiusios bažnyčią ir kleboni-
ją skolintais pinigais dažnai
nesiskubina sumažinti skolos
ir vargšas klebonas su komite-
tais visokiais ferais, bazarais,
piknikais, ubagavimais po
namus turi stengtis surinkti
nors tiek pinigų, kad apmo-
kėtų skolų nušimėjus ir pa-
dengtų bėgančias išlaidas.

Ar tokiam atsitikime gali
klebonas steigti mokyklą,
nors kaikiuros lietuviškos
šeimos jos norėtų? Aišku,
kad ne. Jei jau taip negalima
skolų apmokėti, taip kaip ap-
mokės, jas padidins? Čia ne
klebonas kaltas ir ne jį rei-
kia peikti tik parapijiečius
(pačias šeimas), kad nesis-
tengia skolos sumažinti.

Norint turėti mokyklą, rei-
kia panaikinti senesnes sko-
las, ar nors žymią jų dalį. To-
liaus turi ne viena, antra lie-
tuviška šeima, bet visos
kaip viena sutarti ir iš savės
sudarinti lėšų steigti mokyklą
ir ją palaikyti, tuomet neatsi-
ras klebono, kuris būtų prie-
šingas mokyklos steigimui.

Sakoma, kad kai-kuriuose
mokyklose mažai mokinama
lietuviškai, nes ir mokytojos
ne lietuvis.

Visoje Amerikoje nėra lie-
tuviškos mokyklos, kur tiek
butų mokinama lietuviškai,
kiek Lietuvoje. Čia mokiniai
pirmiausiai turi išmokyti vis-
ką, ko reikalauja SUV. Valsti-
jų valdžia, kitaip jie negalėtų
stoti ir aukštesnės mokyklos ir
negalėtų gauti tinkamo sau-
darbo. Taigi lietuviškiems da-
lykams galima pašvesti tik da-
lį laiko. Tai mokoma gerai
rašyti, skaityti, dėstoma Lie-
tuvos istorija, lietuvių tautos
darbai ir papročiai, geografija.
Gydyti daroma, kad vaikas i-
gūtų tikro lietuvių dvasią ir
butų susipratęs tautietis. Tai
gali padaryti mokytojos lietu-
vis.

Ne lietuvis to nepadarys.
Vienok be jų mes dar nega-
lime apsieiti. Mes dar neturi-
me užtektinai lietuvių moky-
tojų, nei pasaulinių, nei seserų.

Ir tokiame atvejuje parapi-
jinė mokykla nenustoja savo
vertės. Parapijinės mokyklos
užduotis — išauklėti vaikelius
gerais ir dorais katalikais,
duoti jiems pilną apšvietą ir i-
kvėpti lietuviškai, tautos dva-
sią.

Kur nėra lietuvių mokytojų
neatsiekiamas, pastarasis da-
lykas — lietuviybė, bet atsie-
kiamas kitas labai brangus ir
gerbtinas dalykas-katalikiškasis
išauklėjimas.

Beto, tokioje mokykloje ir
lietuviybė ne visiškai užmirš-
tama. Jei lietuviškai negali
mokinti mokytojos, tai mokina
šiek tiek, kiek suspėja pats
klebonas, ar kas kitas.

Tai vis tik geriau, kaip nie-
kas.
Pasakymas "Kam mums
mokėti klebonui algą... ir
taip t." tai yra tuščias ir ne-
teisingas zurejimas.

Klebonas parapijoje nėra
lietuviškų dalykų dėstytojas,
o sėlų reikalų aprūpintojas,
dvasios vadovas. Taigi pir-
miausia delei šių dalykų jo už-
laikymas privalo būti aprapin-
tas. Beto klebonai rupinasi,
kad vaikai būtų išmokyti ti-

keimo dalykų lietuviškai. To
nedarydami, žinoma, jie ati-
duoda lietuvių vaikus svetim-
taučiams ir papėikimo verti.

"Tos lietuviškos šeimos
sako, kad jie gali nueiti į sve-
timtaučių bažnyčią išklausti
Mišių." Taip, galėti, kur ne-
galės, bet ar eity, tai didelė
abejonė.

Kur nėra lietuviškos bažny-
čios, ten tik labai mažą da-
lėlę lietuvių eina į svetimtau-
čių bažnyčią, o didžiūma pas-
kėsta pirmiausia apsilėidime,
o vėliaus netikėjime ir bedie-
vybėje.

Tame glūdi didžiausia lietu-
vių katalikų nelaimė, kad jie
kaip tik neturi savo bažny-
čios ir lietuvių kunigo, tai jie
nežino kaip naudotis savo ti-
kėjimu ir pildyti kataliko
priedermes, o taip pat ir tauty-
bės nustoja.

Spragilas.

MIKO BAGDONO

BIOGRAFINĖS ŽINIOS.

Gimė 1894 m. Krosnoje, buv.
Kalvarijos-dabar Mariampolės
apskirtyje. Jo tėvas buvo liau-
dies mokytojas.

Mokėsi ir baigė mokslo Vei-
verių mokytojų seminarijoje
1913 m. Kiek vėliau 1914 m.
prie Mariampolės gimnazijos
įgyja teises aukštesniųjų mo-
kyklų mokytojaus iš lietuvių
kalbos. Didžiojo karo pradžioje
išvyksta į Maskvą ir lanko
Šanavskio universiteto paida-
goginių mokslų fakultetą.

Pirm karo mokytojaus šta-
binė (August. apskr.). Vokie-
čių okupacijos metu — Augus-
tave, Pažeruose (Mar. apskr.)
ir, galiausiai, dvejus metus
Prienų "Žiburio" gimnazijoje.

Atstovavo Prienų (Mar. ap-
skr.) miestui 1919 m. Antroje
Valstybės Konferencijoje. Ak-
tyviai darbuojasi savivaldybė-
se, kaip Mariampolės apskri-
ties ir Prienų miesto Tarybos
narys ir šios pastarosios pir-
mininkas.

1919 m. vasarą tarnauja ka-
riuomenėje atskirame Panevė-
žio Batalione. Dalyvauja ko-

United States Lines
General Agent Central and Eastern Europe
NORTH GERMAN LLOYD, BREMEN
IS New York tiesiai į
BREMENA — DANZIGA — LIEPOJU
Tiesioginis susisiekimas 1 LIEPOJU per Danzigą. Tiesus perėjimas nuo
laivo ant laivo
HUDSON Spalis 15, Gruodžio 3
PRINCESS MATOIK Spalis 22 ir Gruodžio 10
POTOMAC Lapkr. 5, Gruodžio 24
IS NEW YORK TIESIAI Į CHERBOURG-BREMEN
Greitai laivai plaukiant po Amerikos Vėlavą
AMERICA Rugs. 28 ir Lapkr. 29
AMERICA Rugs. 28, Lapkr. 1, ir Lapkr. 29
GEORGE WASHINGTON Spalis 4, Lapkr. 4, Gruodžio 8
H. Clausenius & Co., General Western Pass. Agents
100 N. LA SALLE STR. CHICAGO. Telephone Franklin 4130
MOORE & McCORMACK COMPANY INC.
ROOSEVELT STEAMSHIP COMPANY INC.
UNITED-AMERICAN LINES INC.
Managing Operators for the U. S. SHIPPING BOARD

Užsisakykite "Laivą"

"LAIVAS" eina kartą į savaitę.
"LAIVE" talpinamos Mišių Lekeija, Evangelija ir jų paai-
kinimas.

"LAIVE" telpa daug tikybinių straipsnių.

"LAIVAS" atveža daug žinių iš katalikų gyvenimo ir darbų.

"LAIVE" tilps atsakymai į klausimus. Gerb. kun. Bučys ža-
dėjo ir toliaus tą "Laivo" skyrių užpildyti.

"LAIVAS" visur ir visiems naudingas, bet naudingiausias
lietuviams tenai, kur jie neturi lietuvių kunigo ir sa-
vo bažnyčios. Į tokias vietas "Laivą" turėtų plaukti
kodaugiausia.

"LAIVO" kaina metmas \$1.50 pusei metų 75c vienas num. 5c
Adresas

"LAIVAS"

2334 So. Oakley Avenue

Chicago, Illinois.

vose su bolševikais ties Ilukš-
ta (Kurše).

I St. Seimą išrinktas nuo I
Mariampolės, apygardos Kr.
Demokratų ir kitų krikščionių.
kųjų organizacijų sąrašų. St.
Seime priklauso Kr.-Dem. Blo-
kui. Yra savivaldybių bei Ad-
ministracijos ir Žemės Refor-
mos Komisijų narys.

Nors jaunas bebudamas,
gerb. M. Bagdonas delei savo
didelių gabumų ir mokslo, ei-
na švietimo pareigas kaip
gimnazijos mokytojas, akty-
viai stoja į visuomeninį darbą,
gina tėvynę nuo bolševikų is-

tojes kariuomenės ir galop
renkamas į St. Seimą.

Atvykęs, Chicago žada kiek
užtrukti ir Lietuvos Atstovui
atvažiavus pasizadėjo kartu
lankyti mūsų kolonijas L. Lais-
vės Paskolos reikale.

KIEKVIENAS BONAS IS-
GELBSTI GYVYBĘ KELIŲ
LIETUVOS JAUNIKAI-
Ų.

NĖRA PASAULYJE TO-
KIŲ GERASIRDŽIŲ, KURIE
UŽ DYKĄ TAUTOMS LAIS-
VĘ DALYTŲ.

KATEDROS DAINIUS

Sefira

J. Allen

VI. Dalis.

Švento Luko Ligoninė.

(Tėsinys).

— Ji sugrįžo. Ką tik ją išleidau pro duris. Tikrai, nelaimė ją užtikio. Trumpais žodžiais pasakė man ką aš dabar jums pasakojau. Ji turėjo sunelį kokių dešimties metų. Jis buvo išrinktas į katedros chorą, o paskui jaunų choristų solistui. Trečia dieny jis buvo suvažinėtas. Žinomą laikraščiai kaip paprastai prisiminė apie jį, bet kam iš mūsų rūpi skaityti tokias žinias laikraštyje? Pagalios tokios žinios paprastai, kasdieniniai mums atsitikimai. Jis buvo nuvežtas į Švento Luko ligoninę, ir jį visą laiką išbuvo prie jo. Tenai paskutini kartą įdėjo jam radastos žiedelį į šalėnčias rankutes; tenai, vieną niekuomet jai neužmirštomą naktį, jį užmerkė jo akute amžinam poilsiui. Užvakar nulydėjo į kapus ir diegė kryžių ant jo krutinės. Ir nors tik keli mastai tarp mūsų ir ligoninės, o bet-gi kuris iš mūsų žinojo? Tokia yra neprietelėbė didžiojo miesto!

— Ji, sakė, prašėsi pozuoti kad tuo uždarbiu būtų galima leisti sunelį, mokin-
tis muzikos. Žinia kad jis tapo priimtas į
choro mokyklą, aiškina priežastį delko jos
veidas atrodė kasdien gražesnis. Dabar ji

grįžta del tos pačios menkos užmokėsties
bet kitokių tikslu, kad galėtų atminimo
žiedeliais apdodinti kryžių ant jo kapo.
Ji viską pasakojo ramiai, be jokio matomo
susijudinimo. Neturiu teisės dalintis jos
neišpasakytu nuliudimu.

— Ji sutiko sugrįžti pozuoti. Aš pra-
šiau jos ateiti rytoj. Bet ji turbūt nesu-
pranta ką reiškia portreto užbaigimas.
Jūs turėsite atsinešti naujas drobes, nes
ką rytoj pradėsite, bus naujas veikalas.
Ji yra gedulinguose rubuose. Jos rankos
suseistos ir subandažnotos, užtat-gi tu-
rėsime jas išimti. Naują portretą tapysi-
me tik galvos ir veido. Svarbiausia prie-
žastis yra išraiškos atmaina. Šviesa kuri
žibėjo jos veide, ir kurią jūs dalinai esate
nutapę ant savo drobės, dabar užgeso. Ji
buvo žiauriai užgesinta bet ton vieton su-
žibo nauja šviesa. Pastebėsite kad jos vei-
das liudyja jog ji jau nebe šio rupestingo
pasaulio motina, bet su amžinasties pasiil-
gimu. Jos troškimai yra ten kur jis yra.
Jūsų portretas turės išreikšti motiną su
dangaus ilgesiu ant jos veido.

Kuomet ji įėjo sekanti rytą, studentai
viepu impulsu visi atsistojo. Ji, kaip pap-
rastai netenijo juos, ji negalėjo žiūrėti,
bet užlipo ant estrados. Jis prirengė ją. Pa-
skui studijuodamas afektą dailės žvilgsniu
nuėjo į kambario galą. Norėdamas ją pa-
linksminti, grįžtant pasiėmė su savim ne-
užbaigtą pirmąjį portretą ir parodė jai.
— Ar pažįsti? tyliai užklausė.

Iš pradžios ji nežiūrėjo. Paskui pasikė-
lusi iš savo abejingos pozos, pažvelgė į
drobę. Bet kuomet ji pamatė tenai ko
niekad nebuvo mačiusi — savo gilią meilę
del jo; kuomet išvydo šviesą kuri užgeso,
kuomet dasiprotėjo ką reiškia gyventi be
vilties, be jo, ji užmerkusi akis ir krestė-
lė jausmą žemyn, mostelėjo kad atimty
paveiklį. Bet šiuo kart jį buvo per arti
privesta prie savo tragedijos. Nebegalėjo
susilaikyti. It nulužusi lėndrę, pasvirusia
galva ant krutinės pradėjo verkti.

Jie sukilo. Stumdamiems grūdosi aplink
estrada. Vieni apkabino, kiti suklaupe
prie jos mėgino pagosti ją. Visų akys
pasiriuvo ašaromis. Jie nulydėjo ją prie
uždangos. Viena iš jų dovanavo jai savo
šydą kuriuo uždengė veidą.

— Dabar jei leiste jiems — tarė moky-
tojas, kuomet ji išėjo su jais — keli iš
šių prietelių palydės tamistą į namus. Ir
kuomet tik norėsi, kuomet jausies galinti
grįžti prie mūsų. Mes tamistos lauksime
ir džiaugsimės proga.

Ant kalnelio viršūnės žiba katedros kry-
žius. Pakalnėje, tarp marmurinių plotų
stovi kitas kryžius kuriam atminimo žie-
deliai lenkia savo mėlynas galvutes.

Bet kryžiaus ženklas tas pats.

Jis yra skelbėjas ateinančios amžinas-
ties, teikiąs vilties pasaulio keleiviams ir
rodąs kelią į tą ateitį kuri vėta visų troš-
kimų, visų pastangų, viso vargo. Tik deja,
didi dalis žmonijos paskendusi pasaulio

dulkėse, neturi laiko, arba nenori pripa-
žinti mokslo kurį kryžius primena, ir del-
to matome tiek silpnybės pas to mokslo iš-
pažintojus, tiek netvarkos kiekvienoje
šalyje, tiek melo ir nedorybių teismuose,
tiek žmogžudysčių ir skerdynių gatvėse,
tiek paiko garbinimo Mamonos ir jos ver-
gų!

Bet kryžiaus ženklas nuolat primins
Kristaus mokslą, nuolat primins žmonijai
sielos tvarką, nuolat primins kad turi
buti tvarka valdžioje, kad turi būti tvarka
tarp pavaldinių, kad turi būti tvarka gat-
vėse — kad nežudytų ir nesistų nepri-
sirengusias sielos atiduoti gyvenimo ats-
kaitą prieš savo Teisėją.

Ir tas pats kryžius daugeliui vienatinė
viltis, vienatinė paguoda...

Ruta Truesdale! Kas atsitiko su ja?

Tiesa, išpradžios ji neturėjo tos šventos
ramybės kurią parodė Idealė Motina nuo
Gethsemanės iki Galgotos. Tiesa, kad ji
mokėjo kentėti, bet kuomet sukamuota
slėgiančių sopulių bučiavo sunėlo šalantį
veidą, jos pirmos mintys nebuvo "Teesie
Tavo, valia!" Deganti meilė link to kurs
jau sustingęs, vertė ją bjaurėtis viso pa-
saulio sutvarkymu prieštintis likimui ku-
ris vartoją ją lyg kokį žaislą.

Bet dienos slinko. Kryžius ant katedros
ir kryžius ant kapo minėjo amžinastį, ir
jos siela užsidedė amžinasties ilgesiu. Ji
atsiminė, kad takas vedęs į laimę, kančio-
mis išsklotos, ir su didvyriškumu kurio

nesuraso istorijos lapai, jį pasidavė Jo va-
liai. Jos gyvenimas virto laiminančia
tvirtove kame kiekvienas gyvenimo kelei-
vis raskdavo ramybę. Ji taip-gi atrado pa-
guodą kurią išaukė paskutinė motinos
viltis — tai tikėjimas, tas amžinai švie-
čias ir gaivinas pageltos širdies žiburys.

Per Mišparas kuomet ji klupoja arti
choro, ir baltais sultonais choristai eina
pro šalį, tarp jų yra vienas kurs maloniai
palytėjo ją, ir kurio niekas kitas nemato.
Jo balsas suvirpa didžioje bažnyčioje ir
yra jai meilesnis, iškilmingesnis, už vi-
sus kitus. Bet tik ji girdi.

Visuomet kada pavasaris sugrįžta, ir
melsvi atminimo žiedeliai apkuopia kryžių
pakalnėje, ji vis mąsto apie jį. Nuolat ma-
to jį žaidžiant amžiname pavasaryje. Bet
kuomet ruduo ateina, ir šiaurės vėjas
blaško lapus nuo šakų, tuomet ji atsime-
na save.

Kartais ji stovi ir skleidžia pageltona-
vusius gaidų lakštus ant jo piano...

Jos gerumas ir sielos iškilminga grožė
išsiskiria prietelystės jausmą iš kiekvienos
širdies. Tame krašte ją vadina "beata
amica".

Iškilęs kryžius ant katedros bokšto, ap-
šviečia aplinkinę primindamas Jo žodžius:
"Aš esmi Prisikėlimas ir Gyvenimas"
guodžia kančiomis nuvargintas žemės kla-
junų širdis.

Sulietuvino Safira.

(Užbaiga).

SOCIA

Kas stovi p
jis bus vienas
ar keliolika,
minti, kad yr
vais ant žemė
šventus įstatu
savo akių tur
valdymo darb

Jie privalo
ras tėvas sav
ne kaip tironis
nės.

Jie privalo

yra pastatyti
žmonės jiems
kad jie priva
vo tikrojo tik
nės labo, o ne
vačio labo,
daugiau savo
šus.

Panašiai ir
valo išreikšti
kamą pagarb
gerbti jos tei
šius; teisingai
privalo saugo
tymus, daryti
kiu būdu jie
nės labai ir p
griebtis aštrių
betvarkius i
valstybės na
prie tvarkos i
saugotų nuo

Valdžia

Iš Dievo su
dymas, o ne
Visokia vald
buti gera ir

Bažnyčia ža
yra valdymo

formą valdžio
valdymas yra
priešingas
mams ir tikr

o ne mažos ju
tai Bažnyčia
to valdymo
žiurėdama ko
jie ten yra,
karalius, cie
tas.

Taip žiuri
Bažnyčia.

Bažnyčios
primetinėja;
nosi, kad toje
je pirmiau p
žiai, ciesoriau

valdžią, vėliau

KAIRYS I

Tad ir vėl n
mių linkui: a
mas, vagystės
tt. Ne, mes
puikiai centra
zacija.

Katalikas.
dentas ir jo
gana daug da

Socialistas.

Katalikas.
listai kada no
statyti darbo
drasavybės su

Socialistas.

Katalikas.
sakei, kad pa
negali but pa
tikro plano.

DRAUGAS

PART TWO
CULTURAL SECTION

SĖJIKAS.

SOCIALIAI KLAUSYMAI.

Kas stovi prie valdymo, ar jis bus vienas asmuo, ar keli, ar keliolika, jie privalo atminti, kad yra Dievo atstovais ant žemės. Jie turi Jo šventus įstatus nuolatos po savo akių turėti ir sulig jų valdymo darbą atlikinėti.

Jie privalo valdyti kaip geras tėvas savo šeimynoje, o ne kaip tironis pavergtų žmonių.

Panašiai ir pavaldiniai privalo išreikšti valdžiai jai tinkamą pagarbą. Jie privalo gerbti jos teisėtus įstatymus, juos teisingai pildyti. Jie privalo saugotis laužyti įstatymus, daryti sumišimus. Tokiu būdu jie kenkia visuomenei labai ir priverčia valdžią griebtis asprių priemonių, kad betvarkius ir nesąžiningus valstybės narius priverstų prie tvarkos ir visuomenę apsaugotų nuo bėdies.

Valdžios forma.

Iš Dievo surėdymo yra valdymas, o ne forma valdžios. Visokia valdžios forma gali būti gera ir teisėta.

Bažnyčia žiuri į tai, kokią yra valdymą, o ne kokią formą valdžios. By tik pats valdymas yra teisingas, nepriešingas Dievo surėdymams ir tikrai visų žmonių, o ne mažos jų dalies, gerovei, tai Bažnyčia stovinčius prie to valdymo pripažįsta, ne žiurdama kokiam pavidale jie ten yra, ar prezidentas, karalius, ciesorius ar kas kitas.

Taip žiuri į valdžios formą Bažnyčia.

Bažnyčios priešininkai jai primetinėja, buk tai ji mainosi, kad toje pat viešpatijoje pirmiau pripažino, pavyzžiui, ciesoriaus, ar karaliaus valdžią, vėliau, po pervers-

mių pripažįsta naują.

Sako, jei Dievas buvo skyres tai šaliai anąją valdžią, tai jau ne nuo Dievo yra paskesnioji, kuri stoji, aną nuvertus.

Bet kas supranta, kokios yra Bažnyčios pažiūros į valdžios formą ir patį valdymą, tas visomet supras, jei tik jis yra geros valios žmogus, delko Bažnyčia pripažįsta greitai naujos valdžios formas.

Forma valdžios valstybėje priguli nuo daugybės visokių aplinkybių. Į tai turi įtektę tautos istorija, jos budas, kitų šalių susitvarkymas, ekonomoninės svlygos.

Valdžios formos laikui bėgant ir aplinkybėms mainančioms, gali pasikeisti. Bet valdymas vis pasilieka.

Valdymo gerumas priguli ne nuo valdžios formos, bet nuo teisingumo, gerumo ir dorumo asmenų, kurie prie valdymo stovi ir yra apdovanojami tam tikra galybe. Taip pat priguli ir nuo to, kiek tokios galybės yra kur duota.

Kartais prezidentai turi didesnę jėgą ir galę, negu carai ir kaizeriai.

Žmonės dažnai nemažai prigineja už valdžios formą. O visuomet svarbiausiu dalyku pasirodo, kad prie valdymo būtų tinkamiausi ir doraisi šalies piliečiai. Ir reikia, kad jie norėtų ir kad pajęgtų šalį valdydami, vesti ją prie gero.

TEISINGAS ŽMOGUS.

Prezidento Hardingo kabinete yra gana teisingų vyrų. Jie į darbo klausimą atsineša pasiremiant "aukso taisykle," būtent — nedaryk kitam to, ko pats nenori, kad tau kitas darytų. Jei pagal šitą pagrindą visi darbininkų sandytojai elgtusi, tuomet turėtų išnykti darbininkų streikai. Viešpatautų gerbuvis ir būtų pasitenkinimas.

Neseniai nacionalė laišku išnešiotųjų organizacija turėjo suvažiavimą. Suvažiavi-

me kalbėjo ir paštų sekretorius Hays. Kalbėdamas tarp kitako jis pareiškė:

"Tikiu ir esu įsitikinęs, jog būtinai turime įgyvendinti kokią nors vidutinę metodą, kurią pasireniant būtų atlyginama darbininkams už jų dorą ir naudingą darbą. Darbininkas turi naudotis darbo pelnu. Tačiau siekiant tos metodos reikia su atsidėjimu žiūrėti, idant visuomet būtų lygsvara produkcijos su užmokesniu. Pirm visako turi būti teisybė, idant nei tai, nei kitai pusei nebūtų skriaudos. Taigi vispirmu turi būti teisybė, bet ne kokia prievarta."

Tokias tai pažiūras turi apie darbo klausimą paštų viršininkas. Tos pažiūros taip sveikos, kokių dangeliui truksta.

Paštų sekretorius Hays yra kiltos dvasios žmogus. Jam užėmus valdyti paštų departamentą, to departamentu darbininkai tuojuos pasijuto, kad jie jau nėra kokios mašinos, bet irgi žmonės, kaip ir visi kiti.

Nes pirm to paštų viršininku buvo žmogus, kuriam rūpėjo departamente palaikyti tik autokratizmas. Tai buvo savos rūšies caras.

Reikia žinoti, kad paštų departamente dirba apie 300 tukstančių žmonių. Tai tikrai armija. Ir naujas paštų viršininkas Hays tai armijai pasirodė ne kaipo viršininku, bet kaipo broliu. Pagerino jis savo departamentu darbininkams padėti taip, kaip galėjo leisti aplinkybės.

Taigi tokių žmonių visur reikia. Kaip bematai tuomet pragaištų neapykanta. Radikalai kurstytojai netektų užsiėmimo. Jie turėtų dągintis į pažadėtą jiems žemę, kokią parinko jiems ir sąnubolševikų galva Leninas. Ag-

DETROIT, MICH. — Šiomet dvigubai tiek kiek pernai šiuo laiku išvežė javų iš Michigan valstijos.

Nedarbas pramonioje vis mažėja. Detroit'o pramonijos dirba apie 75% normalinio laiko.

Rugpj. mėn. pabaigoje pinių banko sunešta \$39,000,000 daugiau negu praėjusio mėn. Paskolos nupuo-

lekas, kaip jūs socialistai manote. Musų žemėje 93,402,151 gyventojai turi but maitinami, apdengti, išlavinami ir tt.; 46,701,076 turi but uždarbiaujanti; 3,026,789 ketvirtainių mylių žemės plotas turi but prižiūrėtas; 6,361,502 ūkės turi but apdirbtos; plotas susidedantis iš 878,798,325 akierų; 268,491 dirbtuvų turi but varoma; jose sutelpa 7,678,578 darbininkų; 241,004 mylios nutiestų geležinkelų ir 219,219 mylios nuves-

ty telefonų turi but operuojama; Raulai, lai to užteks dabar. Nesakysiu nieko apie 3,000,000 namų, kuriuos reiks statyti, apie krautuves, keltuvus, garlaivius ir daug, daug kitko. Ir jau nekalbant apie musų dabartinės valdžios milžiniškus darbus. Aš tik tiek dar noriu pasakyti, kad man rados; jog tai be mios pai-

kystė manyti, kada nors susilaukti ką gero iš tokių socialistų planų. Jeigu Tamista manai, kad socialistų planai yra naudingi — galimi nešti gero žmonijai, gali sau taip manyti, bet aš jiems netikinu, ir tad nenoriu Tamistai tai po kelis kartus išmetinėti.

Socialistas. — Bet, Kairy, ar paštas neatlieka naudingą darbą?

Katalikas. — Raulai! yra aišku, kad čia visiškai nėra palyginimo. Pirmiausia, paštas yra pastatytas ant kapitalistų pagrindų. Ir vėl, jo darbas nėra taip painus. Jei valdžia turėtų parašyti kiekvieną laišką, atspausdinti kiekvieną atskirą laidą ar knyga ir surišinėti kiekvieną individualų pundelį, tad būtų mažai, labai mažai, kas būtų girti priėjęs socialistų idė-

RUBŲ GAMYBA LIETUVOJE.

Pastaruoju laiku man teko tēmyti Lietuvos laikraščiuose apie augimą Lietuvoje pramonės. Pasirodė, kad rubų gamybos industrija labai vystosi.

Iš vėlesnių Lietuvos ekonomistų žinių, kurias teko plačiau studijuoti, tai Lietuvoje gaminama per metus vienas ir pusė (1½) milijonų pudų linų pluošto. Skaitant pagal 1919—20 m. linų kainą užsienyje siekė iki 1500 auks. pudas pluošto, tokiu būdu Lietuvos linų valakno gamyba siekia apie pusantro milijardo auks. (1,500,000,000—). Nors dalį išdirbant užaugintų linų ir reikalingas gyvenimui reikmenis, butų milžiniška nauda šaliai ir gyvenimui.

Paskutiniomis dienomis plačiai išsiskalbėjęs su Liet. Am. Rubų Išdirbimo B-vės direktorium ir advokatu p. K. Gu-giu, kuris tik ką sugrįžo iš Lietuvos. Jis plačiai nupiešė Lietuvos ekonominę padėtį, jis sako, "visuose Lietuvos kampuose ir kampuose stiegią kooperativai ir įvairios gamybos bendrovės, kurios rūpinasi pramonės reikalais.

Kaune yra įsteigta puiki rubsiuovkla, sulys amerikoniškos sistemos, kurioje dirba apie keli dešimtai darbininkų. Namai, kuriame rubsiuovystės dirbtuvė ir centralinė raštinė yra įsteigta, yra puikiais keturių aukštų namas ant didžiausios Vilniaus gatvės. Centralinė bendrovės raštinė susideda iš trijų puikiai įrengtų kambarių. Rubsiuovkla susideda iš penkių skirtingų departamentų; pirmam departamente yra atliekami primieravimai bei prietaisai klientams drapanų, įrengtas pagal vėliausios mašinos; antras ir trečias departamentas talpina siuvamas mašinas, kuriomis atlieka įvairias siuvimo operacijas. Ketvirtam departamente dirba kirpėjai ir yra laikomos

įvairios materijos, penktam departamente yra atliekama rankinis užbaigimo siuvimo darbas ir prosijimas, taipgi yra peržiurimas padirbtas darbas. Rubsiuovkla talpina įvairias siuvimo mašinas, kuriomis yra atliekamas darbas daug greičiau ir pigiau. Palyginant prie Kauno tenkėčių sąlygų, tai bendrovė pasiūva eilę drapanų (siūtą) 300—400 auks. pigiau, ne kaip privačiai siuvėjai, ir darbas yra daug našesnis. Tas suteikė didelę progą grižtančioms Lietuvos piliečiams iš Amerikos ir vietiniams miesteliams, taipgi ir kaimų jaunomenei įsigyti puikiai pasiutas drapanas.

TVENKINYS, ELEKTROS GAMINIMO STOTIS IR AUDINYS.

Atlikus bendrovės darbuotojams visas reikalingas valstybines ir privatiškas proceduras, tapo pradėtas (rugp. 2 d., š. m.) aktyvūs tvenkinio ir elektros gaminimo stoties statymas, ant Jūros upės, Tauragės mieste, kuris atliekamas pagal kontraktą vokiečio inžinieriaus p. F. Schichau-Elbig.

Pagal padarytą kontraktą, tvenkinys bus pilnai užbaigtas statyt pradžioje lapkričio mėnesio, t. y. bėgyje trijų mėnesių. Tvenkinys teiks 150 arklių pajėgą, kuris talpina dvi turbinas ir dinamo mašiną, kuri gamins elektrą. Visas tvenkinys bus statomas iš cimento su atidaro-mais vartais praleidimui medžių, ledų ir tt. Minėtas tvenkinys bendrovei kainuos apie du milijonų auksinų. Tai pirmutinis toks tvenkinys yra statomas Lietuvoje, kokio dar Lietuvos ekonominiai istorijai nebuvo lemta įsigyti. Bendrovė padarė sutartį su Tauragės miesto valdyba teikimo elektros šviesos reikale, kuris prasidės nuo lapkričio m. š. m. Audinys fabrikas bus pradėtas statyti, taip greit, kaip tik tven-

kinio ir elektros stoties darbas bus užbaigtas.

Tai yra pirmutinė Amerikos Lietuvių bendrovė, kuri pradėjo savarankiai gamybos darbą Lietuvoje.

J. S. Adata.

KVIEČIŲ IR MILTŲ EKSPORTAS.

Suv. Valstijų komercijos departamento raporte sakoma, kad rugpjuty kviečių ir miltų eksportas padidėjo suliginus su liepos mėnesio eksportu. Bet rugpjūčio mėnesiu sumažėjo medvilnės eksportas.

Kviečių eksportas rugpjuty buvo 59 milijonai bušelių vertės 81 milijonų dol. Liepos mėnesiu buvo 25 milijonai bušelių vertės 37 milijonų dol. Eksportas miltų rugpjuty buvo 1,837,000 buškų vertės 12 milijonų dolerių. Gi liepos mėn. 1,286,000 buškų vertės 9 milijonų dolerių.

Medvilnės rugpjuty eksportuota už 30 milijonų dolerių, gi liepos mėn. — 32 milijonų dolerių.

Iš viso įvairių javų rugpjuty išvežta už 14 milijonų dolerių, kad tuotarpu liepos mėnesio vos už 63 milijonus dolerių.

PLIENO DIRBTUVĖSE GERINASI DARBAI

American Sheet and Tin Plate kompanijos įstaigose, New Philadelphia, Ohio, išnaujo atidaryti keli skyriai, kur priimta darban apie 6000 darbininkų.

Trumbull Steel kompanija, Warren, O., taip pat atidaro keletą skyrių savo įstaigose. Newton Steel kompanija trumpoj ateity pradės darbus visuose savo dirbtuvių skyriuose.

Mieste Niles 26-se plieno įstaigose prasideda darbai. 16-ka kitų dar bus uždarytos. Falcon Steel kompanija pradėjo darbus penkiose naujose dirbtuvėse.

Thomas plieno dirbtuvėse irgi prasideda darbai.

BALTIJOS VALSTIJŲ LINAI.

Iš patikėtinų šaltinių sužinota, jog tarybos, tarp National Metal and Chemical Bank iš Londono ir Baltijos Valstijų, del Baltijos Valstijų-Lietuvos, Latvijos ir Estijos-linų produkcijos, priejo prie nieko, ir tos trys valstijos gali daryti ką nori su savo linais.

Lietuva ištikro pasirašė po kontraktu su ta banka vieniems metams, bet metai užsibaigė gruodžio 5, 1920. Kuomet metai pasibaigė, bankui buvo pranešta, jog kontraktas nebus atnaujintas. Tuo pačiu laiku buvo pranešta jog manoma organizuoti privatišką bendrovę, kuriai linų išgabenimas bus pavestas. Tas užbaigs pilną kontrolę, kuri iki dabartinio laiko egzistavo. 1920 ir kitų metų linų yra švirs keturi tukstančiai tonų, valdžios

ANGLEKASIŲ SUVAŽIAVIMAS.

Indianapolise, Indiana valstijoje, prasidėjo anglekasių organizacijos "United Mine Workers of America" suvažiavimas.

Suvažiuoja daug delegatų. Kalbama, kad jų bus apie 2,000.

Pramatoma, kad anglekasių organizacijos vadai suvažiavime atliks smarkią kovą užmokesnio klausime.

Kansas valstijos anglekasių unių prezidentas Howat, sakoma, pareikalau, kad anglekasiams būtų padidinta užmokesnis.

Kiti vadai tokiame sumany-mui bus priešingi. Jie stovi už tai, kad šiandieninė užmokesnis nebūt mažinama. Gi apie didinimą neturėtų but kalbos.

Howat yra žinomas anglekasių kariautojas. Jis be atodairios kovoją prieš industrinį įstatymą Kansas valstijoje. Tuo įstatymu tenai uždrausti darbininkams streikai.

LEGIONAS RUPINASI KARO VETERANAIS

Amerikos Legionas įsitikino, kad šandie apie 700,000 karo veteranų neturi darbo ir nežinia, ar galės kuomet nors gauti.

Kad tai, tai vyriausioji Legiono valdyba paskelbė atsiiepiamą į visus samdytojus (darbdavius) visoj šaly. Sauti, kad jie bedarbiams veteranams pagelbėtų arba piniškiškai arba parupintų jiems užsiėmimų.

Sako, tie/veteranai dar neseniai buvo kare, jie gynė Amerikos reikalus. Taigi tokių žmonių negalima apleisti nedavus jiems reikalingo susėlpimo.

Štai kur ir kiek karo veteranų neturi užsiėmimų:

Pennsylvanijoje 150 tukstančių; New York 100,000; Illinois 35,000; Massachusetts 30,000; Minnesota 10,000; Washington 7,500; Arizona 2,000.

ST. PAUL, MINN. — Nuo karo užbaigimo tiek daug namų žmonai nestatė kaip dabar. Tai yra delto, kad netikima statymo pigesnę kainą šį pavasarį, gi namų truksta.

KAIRYS IR RAULAS DISKUSUOJA SOCIALIZMĄ.

IV.

Kas tai yra socializmas.

Superintendente Problema.

Tėsinys

Tad ir vėl nuplėskėtų nelaimių linkui: atsirastų eikvojimas, vagystės, vergavimas ir tt. Ne, mes turėsime labai puikią centralizuotą organizaciją.

Katalikas. — Jūsų prezidentas ir jo kabinetas turės gana daug darbo, ar ne?

Socialistas. — Tas tiesa.

Katalikas. — Ar jūs socialistai kada nors bandėte nustatyti darbo planą jūsų Bendrasavybės superintendantui?

Socialistas. — Turbut ne.

Katalikas. — Tik ką man sakei, kad paprastai namai negali but pastatyti be tam tikro plano. Tai kaip-gi ga-

lima tikėtis, kad jūsų Industrijos Bendrasavybės bus įsteigta ir varoma be tam tikro plano?

Socialistas. — Nebus taip labai sunku išrasti jai atatinamą planą, Mat valdžiai padės gabūs žinovai.

Katalikas. — Raulai, negaliu sutikti su Tamista ant to. Aš manau, kad tai bus netikėtai begalo sunku, bet tiesiog negalima surasti darbo planą. Tik malonėkit paklausti šiuo mano užrašų (jie yra imti iš paskutinės cenzos) ir mes duosime tik neaiškų labai neaiškų tos didelės problemos supratimą. Tai milžiniškas darbas kurio negali atlikti bi-

nenupirktų ir didesnė jų dalis randasi ukininkų rankose. Latvijoje ta banka bandė vesti tarybas su valdžia gauti netik pilną linų kontrolę bet ir girių koncesijas, ir teisės įsteigti Latvijos tautišką banką, ir agentūrą, kuri pilnai prižiūrės visus valdžios pardavimus ir pirkimus. Proponuotos sutartys neužbaigtos. Dabar Latvijos valdžia neturi nieko bendro su National Metal and Chemical Bank.

Latvijoje valdžia kontroliuoja linus. Valdžia nupirko apie 5,000 tonų nuo ukininkų ir visi tonai dabar Rygoje del išgabenimo. Raportuota, jog Lietuvos ir Latvijos linai vidutinės arba menkos rūšies.

Tarybos tarp bankos ir Estijos valdžios buvo tik pradėtos ir neužbaigtos. Estonijoje linai privatiškų firmų rankose. Firmos valdžios autorizuotos.

(Foreign Language Inf. Service)

GENYS MARGAS PASAULS DAR MARGESNIS

TAVO AKYS.

Visi mūsų penki pajautimai svarbūs. Jų dėka gauname minčių, sąvokų, idėjas ir supratimą apie pasaulį. Daugeliu tečiaus žvilgsnių regėjimas turi pirmą vietą. Praktikos gyvenimas mūsų pasakymą remia.

Mums reikia daugiau matyti negu girdėti, ragauti, jausti. Žmonijos pažanga ir tobulybė labai priklauso nuo minčių, idėjų, kurias gauna pasidėkiojant akims. Smegenyse yra atskira visiems pajautimams bendra dalis. Regėjimo dalis didesnė už kitų pajautimų dalis. Visos judėjimo, spalvos ir beveik visos idėjos formos mūsų įgyjamos per akis.

Be akių pagelbos mažai ką žinotume apie šį gražųjį pasaulį. Kiek daug neapsakomų grožybių akys mums parodo! Be regėjimo apie saulę turėtume supratimą vien iš spindulių karštumo, kuriuos jaučiame. Gražių gėlių kva-

psni užuostume, bet jų spalvų įvairumą nepasidžiaugtume. Paukščių malonų čilbėjimą girdėtume, bet jų grožę nepasigėrėtume. Gi dangiškos šviesos kaip žvaigždžių ir planetų visai nežinotume.

Žmogus dirba ukiu, mokslo priemones, mašinas. Jis juos kopijuoja iš gamtos. Daug jo padarytų mašinų, instrumentų tur pavyzdį jo kuno sąnariuose. Kitas, kaip tai orlaivį padarė paukščio panašumui, submariną žuvies panašumui. Tos mašinos yra duplikatai ko nors gamtoje ne tik savo pavidalu, bet ir veikimu.

Betyrinėdamas akį žmogus padarė teleskopą ir mikroskopą. Žmogaus akis panorėjęs tampa mikroskopas kada nori žiūrėti į artimus dalykus. Gi kada nori pamatyti tolimus didžius daiktus, tada ir akis tampa teleskopas. Tuodu instrumentu labai pagelbėjo moksliniu tyrinėjimu. Su mikroskopo pagelba sura-

do, dangelio ligų priežastį bakterijas. Vėliau surado ir apsisaugojimo bei gydymo būdą. Fotografiška kamera turi savo modelį žmogaus akyje.

Veide atspindi tavo gerumas, balsas išreiškia simpatiją, jausmas parodo tavo gerą širdį kitiems, bet akis duoda tikriausią liudijimą to visko. Taip, akys yra langai per kurias žiurime į pasaulį. Bet jos yra ir langai per kuriuos kiti pažįrui į mus. Tai langai per kuriuos ne tik mūsų artiniai, bet ir priešai ir svetimi gal pažvelgti į mūsų sielas. Ties mūsų sielos langai gali būti pridengti ar tamsūs, juosvos, ar kitos spalvos. Ta spalva savaimi mažai ką reiškia. Akies leliukė tik reguliuoja šviesos eiseną akin.

Akys kaip veidrodyje matome atspindį žmogaus vidinio stovio. Kaip vienu žmonių akyse matoma meilė, malonumas, pasišventimas, priešys daugiau kaip žodžiai.

kilni širdis, taip ir kitų akys se žeri piktumas, pavydas, kerštas, neapykanta. Tokių žmonių vienas pažvelgimas išsiurpiais pakrato. Kuoni žmonės daugiausiai išreiškia širdies giliausius jausmus, meilę, jei ne akimis! Bet kas gal išvardinti visus akies jausmus? Nėra to jausmo, ar to džiaugsmo, ar kentėjimo, meilės ar neapykantos, užuojautos ar kietumo širdies, kilnybės ar niekšingumo, geismo, arba pasipriešinimo, kad tavo akys kitiems neišreikštų. Jos parodo pasauliui visa kas įvyksta tavo sieloje. Sakoma, kad akys išreiškia septynis šimtus įvairių norų. Tad aišku kad tuodu langu liu yra tai įžanga mūsų sielos gelmen.

Ant lupų gal būti šypsena, bet jei akys nesijuokia, jei jos neparodo to džiaugsmo, tai ta lupų šypsena yra tuščia, negyva. Žinoma, kad akys daug iškalbingiaus kalba už liežuvi. Akys daugiau kaip kas kitas parodys kitiems mūsų sielos turtus arba skurdą. Turbut visi esame skaitę kitų akyse meilę ar kerštą, simpatiją ar panieką. Malonu mums kalbėti su žmogumi kurių akys užjaucia tam kas pasakojama. Jo akys ta viską išreiškia. Jo akys pritaro ar pasipriešina daugiau kaip žodžiai.

Jeif jis tau ką nors pasakos, akys jo tiesą patvirtins. Nesimpatingi žmonės ir akis nešioja rodo stiklines. Jos išreiškia jokio jausmo. Kitų akys mus prie jų patraukia arba atstumia. *Asarėlė.*

JUKŲ KREPSELIS.

Vyskupui atsilankius.

Vyskupas lankė parapiją. Klebonas atsiėdė mokyklos vaikus. Senelis maloniai paklausė vieno vaikučio:

— Pasakyk man, mano mielas dobilėli, kur yra Viešpats Dievas, o duosiu tau vieną saldainį.

— Prašau man pasakyti kame Jo nėra, tai Jusų Ekselencijai duosiu du saldainius, atsakė bernaitis.

Galutinai suprato.

Vienas klebonas aiškino vaikams apie šv. Trejbę. Kad vaikai galėtų geriau suprasti tą paslaptį lygino ją prie kepurės. Sako Jonui:

— Klausyk Joneli! Mat tai šią kepurę. Ji turi viršų, pamušalą ir avinėlio kaili. Taigi trys dalykai ir viena kepurė. Panašiai ir Dievui yra trys asmenys, gi vienas... Pasakyk man kas tai yra šv. Trejbė?

Jonas: — Kepurė.

Kas turtingesnis?

Pikius. — Pasakyk man, pone Liurbi, kas yra turtingesnis. Ar tas kurs turi 10 tukstančių dolerių, ar tas kurs turi dešimt dukterų?

Liurbis. — Žinoma kad pirmasis.

Pikius. — O aš kaip tik atvirkščiai manau.

Liurbis. — Kodel?

Pikius. — Nes tas kurs turi \$10,000 nesitenkina tuomi ir vis daugiaus nori, gi kas turi dešimt dukterų, pilnai yra patenkintas ir daugiaus jų netrokšta.

Skubus.

— Kaip vadinies, pipire?
— Taip kaip mano tėvas.
— Gi tavo tėvas?
— Lygiai taip kaip ir aš.
— Bet kaip tavo šaukia pietauti?

— Prie pietų manęs nereikia šaukti. Aš visuomet ten pirmas esu.

Vaistinėje.

— Prašau pono vaistinėje ko šuns taukų už pusę dolerio.

— Ir ką su jais darysi?
— Gi savo bobai.
— Ką?

— Geri žmonės sako, kad ištepus bobą šuns taukais geriausias namus daboja.

Prisigavo.

Vienas džentelmonas įeina į vagoną kuriame storpilvis ponas ruko cigarą.

Džentelmonas negalėdamas pakęsti bjauraus cigaro kvapenie siulo jam savo geros rūšies Havana cigarą.

Storpilvis ima du ir deda savo kišenėn sakdamas:

— Ačiū, palaikysiu juos sekmadieniui, nes tai geri cigarai.

Tuo pat laiku išsiima savo pasmirdusį cigarą ir užsiraiko.

Mokykloje.

Mokytojas: Kas tave sutvėrė?

Biruta: V. Dievas mane sutvėrė tokią mažą (čia rodo rankomis kudikėlio ilgį), gi paskui aš pati užaugau.

Piktoji dvasia.

Kunigas mokydamas žmogelį kas tai yra šv. Trejbė, davė jam tokį palyginimą: Turi sunų ir moterį, tai tu tėvas, sunus sunumi ir pati šv. Dvasia. Jūs esate tryse, bet viena šeimyna.

I tai žmogelis: Žinoma, dvasiškas tėveli, aš ir sunus visuomet sutiksime, bet i tą pikta dvasią — netikim. Nes ką aš ir sunus uždirbsime, tai ta piktoji dvasia viską pragers.

JAU IR DOLERIAI EINA I LIETUVĄ NE VIEN TIKTAI AUKSINAI.

Daugelis žmonių nuolat kreipdavosi į "Draugą", prašydami perkelti jų pinigų Lietuvon doleriuose. Iki šiol vis dar negalėjome to padaryti.

BET DABAR JAU GALIME.

Pas mus galima nusipirkti dolerinių čekių vertės 5 dolerių, 10 dol., 20 dol., ir 50 dol. Kitokių nėra.

Tie čekiai nebrangūs: už kiekvieną reikia damokėti 50c., vis tiek kokio jis būtų didumo. Norint gauti i kitus miestus per pačią, reikia dar atsiųsti 10c. extra už registravimą laiško.

Taigi, kas nori gauti, padėkime, 50 dolerių čekį, turi užmokėti \$50.50, o i kitus miestus \$50.60.

Norint gauti čekiais 1,000 dol: reikia imti 20 čekių po \$50.00 ir užmokėti \$1,010.00.

Šitus čekius galima vežtis su savim, arba siųsti kam nors kitam i Lietuvą.

Juos išmaino Lietuvos Ukio Bankas Kaune ir per savo skyrius ir agentus miesteliuose po visą Lietuvą.

Bankas maino šitus čekius sulyg to kurso, koks yra mainymo dienoje, už patį mainymą nieko neima.

Čekiai yra geri per dvėjus metus nuo dienos išrašymo. Tat jeigu kursas kada pasirodytų labai augstas, tai galima palaukti patogesnio laiko, kada bus kursas žemesnis; bet i du metu reikia išmainyti, nes paskui čekis jau bus negeras.

Kol čekis neišmainytas, jisai visados skaitosi doleriais.

Nusipirkus čekį reikia tuoj pasirašyti savo vardą-pavardę viršų čekio ant linijos kur yra atspausdinti žodžiai "pirmas parašas išpirkusio čekį". Kuomet nuvažiuosite i Lietuvą ir norėsite čekį išmainyti, tuomet Banko valdininkui matant reiks vėl pasirašyti čekio apačioj kur yra žodžiai "antras parašas išpirkusio čekį". Tokiu būdu Bankas mato, kad tas čekis ne vogtas, jeigu abudu pasirašymai vienodi.

Siunčiant čekį iš Amerikos i Lietuvą kam nors kitam, reikia tuojaus kaip tik nuperkate čekį, pasirašyti savo vardą — pavardę abejose vietose kur yra pirmas ir antras parašas ir da parašyti čekio viduryj kam siunčiate tą čekį: po žodžių "išmokėkite šiuo čekių" reikia parašyti vardą pavardę ir gyvenamąją vietą to asmens, kuriam siunčiate.

Tuos čekius privalo siųsti i Lietuvą pats pinigų siuntėjas, o ne "Draugas"; laišką žinoma reikia registruoti.

Jeigu keliuonėje čekis pražutų, tai "Draugo" Administracija už tai neatsako. Tokiam atsitikime reikėtų pranešti apie tai Bankui. Jis padarys tirinėjimus apie pražuvusį čekį ir jeigu po 6 mėnesių čekis neatsiras, tai Bankas grąžina pinigus.

Ukio Bankas maino šitus čekius einančiais Lietuvoje pinigais, vadinasi dabartiniais auksinais; o kai bus tikri Lietuvos išleisti pinigai, tai mainys i lietuviškus pinigus sulyg to kiek bus verta už dolerį.

Nevienam gali ateiti įgalv klausimas, delko Bankas neišmoka šitų čekių doleriais, bet tikta auksinais?

Atsakymas: delto, kad Lietuvoje doleriai nevalkščioja po žmones, nieko nei pirkisi nei parduosi už dolerius, o tikta už auksinus; visa pirklyba eina auksinais, o doleriai gali tikta Banke gulėti.

Galima šitus čekius ir-gi padėti Ukio Banke ant procentų kaippo dolerius ir procentai už juos skaitysis doleriais.

Važiuojant i Lietuvą dauguma nori vežtis gyvus dolerius. Bet pažiūrėkite, su kokia baimė ir drebėjimu jie keliauja: naktimis nemiega, nuolat dairois, ar kas i juos nežiuri, ar nenumano, kad jie turi daug pinigų...

NEREIK DAUGIAU BĖJOTIS, NEREIKIA DREBET!

Vežant dolerius čekiais nėra baimės. Doleriniai čekiai vagiui nenaudingi, — jis negaus pinigų, nes Banke turės pasirašyti ir visi matys, kad jo parašas ne toks, kaip pirkusiojo čekį.

Kas norite dolerinių čekių, kreipkitės i
DRAUGO PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIŲ
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.

jeina
silvis
amas
kva-
geros
deda
juos
ci-
savo
sira-
su-
e su-
rodo
, gi
zmo-
ybė,
imā:
i tu
pati
ryse,
oma,
ums
i tā
Nes
ime,
riskā

DR. A. K. RUTKAUSKAS
Gydytojas ir Chirurgas
44-43 So. Western Ave.
Telefonas Lafayette 4146
Valandos: 9-11 rytas 1-3 po pietų ir 7-8 vakaras. Nedėliomis tikta po pietų 3 iki 5.

Dr. M. T. STRIKOLIS
Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas
People's Teatro Name
1616 W. 47th St. Tel. Boul. 160
Valandos: 6 iki 8 vakarais. Nedėliomis tikta po pietų 3 iki 5.
Res. 2914 W. 43rd Street
Nuo ryto iki piet.
Tel. McKinley 263

Dr. C. Z. VEZELIS
LIETUVIS DENTISTAS
4713 SO. ASHLAND AVENUE
arū 47-404 Gatyvė
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Seredomis nuo 4 iki 9 vakare

DR. P. ŠIMAITIS
NAPRAPATH
2418 W. 45 St. Chicago
(Prie Western Avenue)
Gydau Be Vaistų ir Be Operacijų
Val. 8 iki 12 nuo 2 iki 5. Vakaraš po gal sutarimą. Iškiriant ketvergus

DR. C. KASPUTIS
DENTISTAS
3331 South Halsted St.
Valandos: 9-13 A. M.
1-5; 7-8 P. M.

DR. S. NAIKELIS
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir Gyvenimo vieta
3253 South Halsted Street
Ant vienos Universal State Bank
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto; nuo 2 iki 4 po pietų; nuo 7 iki 9 vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 9 vak.
Telefonas Yards 5644

DR. CHARLES SEGAL
Perkėlė savo ofisą po nam
4729 So. Ashland Avenue
Specialistas
DZIOVU, MOTERŲ ir VYRŲ LIGŲ
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto; nuo 2 iki 5 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vakara. Nedėliomis 10 iki 1 vakara. Telefonas Dresden 2886

DR. M. STAPULONIS
NAPRAPATH
GYDAU BE GYDULIŲ IR BE OPERACIJŲ
Ofisų Valandos:
3347 Emerald Avenue
9 iki 11 ryto ir 9 iki 10 vakara
Telefonas Boulevard 9397
731 W. 18-th Gatyvė
Nuo 2 iki 8 vakara.

J. P. WAITCHES
Lawyer
LIETUVIS ADVOKATAS
Dien.: R. 511-127 N. Dearborn St.
Tel. Dearborn 6096
Vakaraš: 4509 So. Ashland Ave.
Tel. Yards 1053

Dr. P. P. ZALAYIS
Lietuvų Dentistas
19801 So. Michigan Avenue
Roosevelt, Ill.
Valandos: 9 ryto iki 5 vakara.
Tel. Pullman 343 ir 3156.
Nedėliomis ofisą uždarytas

DR. I. M. FEINBERG
Gydo specialiai visokias vyrų ir moterų lytiskias ligas
2401 Madison St., kampas Western Ave., Chicago
Valandos: 2-4 po pietų 7-9 vak.
Tel. Randolph 2898

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisai vidurmiestį:
19 So. La Salle St.
Valandos: 9 ryto iki 5 po pietų
Penedėliomis iki 8 vakara
Nedėliomis ofisą uždarytas

Dr. V. A. ŠIMKUS
Lietuvų Gydytojas, Chirurgas ir Akisrūgas
3303 S. Halsted St. Chicago
Valandos: 10-12 ir 13 ryto 1-3 ir 6-8 vakara. Ned. 10-12 ir 13 ryto

DR. G. M. GLASER
Praktikuojas 30 metų.
Ofisai 3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ro St. Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriškų, Vyrų, taip pat aneurizmų ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 10 ryto iki 5 po pietų, nuo 6 iki 8 vakara. Nedėliomis nuo 10 iki 5 po pietų.
Telefonas Yards 637

European American Bureau
Fabionas ir Mickiewicz ved.
buve A. Petraitis ir S. L. Fabionas
Siuntimas pinigų, laivakortės, pasportai ir tt.
NOTARIJUSAS
Real Estate, Paskolos, Insurance ir tt.
809 W. 35th St., Kamp. Halsted St.
Tel. Boulevard 811
Val.: 9 iki 6 kasdieną
Vak.: Utar. Kot. ir Sub. iki 9 vak.
Ned.: iki 3 po pietų.

DR. A. A. ROTH,
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moteriškų, Vyrų, vaikų ir visų chroniškų ligų
VALANDOS: 10-11 ryto 3-3 P. pietų, 7-8 vak. Nedėliomis 10-12 P. ofisai 3354 So. Halsted St., Chicago
Telefonas Dwyer 9692

VALENTINE DRESSMAKING COLLEGES
6205 S. Halsted, 2407 W. Madison, 1850 N. Wells St.
137 Mokyklų Jungt. Valstybės. Mokytojų, Patarnų, Kirpimo, Designing biurai ir namams. Vietos duodamas dykt. Diplomas. Mokslas lengvas atmokėjimas. Klesos dienos ir vakara. Parakalaukit knygeles.
Tel. Seeley 1643
SARA PATEK, pirmininkė.

Dr. M. Stupnicki
3107 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas Yards 5023
Valandos: 8 iki 11 ir 13 ryto: 5 po pietų iki 8 vak. Nedėliomis nuo 5 iki 8 vak. vakara.

DR. A. L. YUSKA
1900 S. Halsted Str.
Tel. Canal 2118
Valandos: 10 ryto iki 8 vakara. Gyvenimas:
2811 W. 32nd St.
Tel. Prospect 1466.

DR. P. Z. ZALATORIS
Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas
1831 So. Halsted Street
Valandos: 10 iki 12 ryto: 1 iki 4 po piet. 6 iki 9 vakara.

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
Ofisai Didmiestį:
29 South La Salle Street
Kambaris 254
Telefonas Central 6390
Vakaraš, 812 W. 33rd St.
Telefonas: Yards 4681

RUDOLF HLAVKA
Generalis Kontraktoriaus
Ir Namų Statytojas
5308 So. Robey Str.
Darbas atliekamas pirmos klasės už priemamas kainas.

S. D. LACHAWICZ
LIETUVIS GRABORIUS
Patarnauja laidotuves kopijavimas. Rūpina maldin atsiimti, o mano darbu būna sėkmingas.
2214 W. 32nd St. Chicago, Ill.
Tel. Canal 3199

PLATINKITE "DRAUGA"

LIETUVIAI AMERIKOJE.

SMARKIAI DARBUOJASI L. PASKOLOS REIKALE.

Gary, Ind. — Rugs. 18 d. gerb. klebonas, kun. J. S. Martišunas po pamaldų sukvietė savo parapijonus / parapijos svetainę pasitarimui kaslink at naujinimo L. L. Paskolos stoties.

Žmonėms susirinkus gerb. klebonas nuosirdžiai ragino žmones valstybiniame darbe neatsilikti nuo kitų kolonijų, ragino atnaujinti stotį ir išrinkti valdybą.

Rinko valdybą. Senoji valdyba norėjo atsisakyti, bet visiems reikalaujant ji ir ant toliaus pasiliko vietoje. Pirminku yra A. Šlapelis ir išdėninku Kaz. Pažera.

Mūsų kolonija yra laiminga turėti tokius pasižventusius darbuotojus kaip pp. Kaz. ir Ant. Pažerai, J. Augštaknis, A. Šlapelis ir keletą kitų kurie pasižventusiai dirba tautos ir Bažnyčios labui.

Galima tikėtis, kad per mūsų gerb. klebono raginimą, mūsų darbuotojų pasidarbavimą, mes netik savo kvotą išpildysime, bet ir gerą kaupą nždėsime. Parapijonas.

LAI DOTUVĖS. LABDARYBĖ. VYČIAI. KONCERTAS. CICILIKAI.
Iškilmingos laidotuves. Westville, Ill. — Rugs. 11 d. 4-ta val. po piet buvo laidotuves vieno kareivio parvežto iš Francijos kante žemėje išgultjo apie tris metus. Kun. L. Brigmanas ir burys kareivių iš namų atlydėjo į bažnyčią, iš čia į Šv. Petro ir Povilo kapines. Mergaitės, vytes nešė geleis. Muzikantai gedulingai grojo. Keli šimtai žmonių dalyvavo laidotuves. Buvo į 150 automobilių.

Lai jam buvo lengva ši žemė.

Labdarybė.
Rugs. 11 d. buvo Labdarin-gos Są-gos 15 kuopos mėsenis susirinkimas. Apart svars-tymo paprastų reikalų, nutarė sušelpiti vieną našlę moterį ir toliau duoti po \$10.00, jei bus reikalinga.

Privalėtu visiems katali-kams prigulėti prie šios taip prakilmos organizacijos.

Pas Vyčius.
Rugsėjo 12 d., laike L. Vy-čių choro repetitijos atsilankė klierikas A. Karužas. Jis vy-čiams pridavė daug energijos 13 d. š. m. išvažiavo į dvasinę seminariją Milwaukee, Wis. Pasizadėjo vėl atsilankyti lai-ke Kalėdų.

Bažnytinis koncertas.
L. Vyčių choras rengiasi prie bažnytinio koncerto, kaip tik nauji vargonai bus užbaigti statyti. Koncertas bus įvyrius ir turiningas, nes jame dalyvaus lietuviai ir svetim-taučiai profesoriai.

Cicilikai nsmuke.
Pas mus cicilikai visai nu-smuko, jų skaičius žymiai su-mažėjo. Iš priežasties nedar-bu daugelis išsiskraustė į kitus miestus. Pasilikusieji tik vaik-ščioja nosis nuleidę. Dabar Vanagas.

LIETUVIAI AMERIKOJE.

PASKOLOS VAJUS EINA SMARKIAI.

Kolonijos Lenktyniuoja. Beveik visos kolonijos pasi-leido darban. Kurios truputi pavėlavo su prisirengimu, da-bar pasiryžo pirmąsias pasi-vyti. Visur paskolos vajus eina uždamas ir visas kiliutis po savim traukian-damas. Chicago, Clevelandas, Pittsburgas, Detroitas, Roches-teris ir Amsterdamas, tarsi iš kailio nerdamėsi, visu smar-kumu rengiasi viena už kitos geriau Lietuvos Atstovų, gerb. Čarneckį priimti, kuris Chica-goj lankysis rugsėjo 25, 26, 27 ir 28 d., Clevelande 29 d., Pittsburge rugsėjo 30 d., De-troite spalio 2 d., Rochesterį 4 d., o Amsterdamo spalio 6 d. Indomn, kuri iš jų geriau prisirengs ir kuri prie tos gra-žios progos daugiau bonų par-duos. Pagyvėsim, pamaty-sim.

Siomis dienomis įvyko dve-jos prakalbos Philadelphiaje, kur kalbėjo Steigiamojo Sei-mo narys gerb. Bagdonas ir J. Šaliunas. Kun. Kaulakio pa-rapijoje bonų užsirašyta už \$2,300, o kun. Zimblio parapijoje už \$850.

Rugsėjo 11 d., Bronx, N. Y., kalbėjo Dr. Klimas ir Šaliu-nas, bonų užrašyta už \$850. New Britain, Conn., kalbėjo A. Staknys, K. Česnulis ir J. Ta-reila. Providence, R. I., kalbė-jo Adv. Bagočius, o Manches-ter, N. H., Ivaškevičius. Šios kolonijos apie pasekmes dar nepranešė, bet tikima, jog kaip visur taip ir čia bonų daug parduota, ypač tą galima tvir-tinti, sprendžiant iš šių koloni-jų darbuotės praieity. Laikė sekančių kelių dienų daugeliu-je kolonijų įvyks prakalbos ir masiniai susirinkimai, apie kuriuos vėliaus pranešim.

Apart pirmiausiuose prane-šimuose paskelbtų dvidešimties vieną kalbėtoją, kurie jau dar-buojasi paskolos reikale, štai vėl mums yra malonu praneš-ti, jog vis daugiau naujų kal-bėtojų į ganname. Vėliausia sekanti pasizadėjo.

22. — P. Gudas, So. Boston, Mass.
23. — M. Norkunas, Law-rence, Mass.
24. — Kun. J. Jakštys, Rock-ford, Ill.
25. — Kun. Pr. Zabiela, Am-sterdam, N. Y.
26. — J. Steponaitis, New York, N. Y.
27. — Kun. N. Pakalnis, Chicago, Ill.
28. — K. Česnulis, New York, N. Y.
29. — J. Tareila, Waterbu-ry, Conn.
30. — Dr. A. K. Rutkaus-kas, Chicago, Ill.

31. — J. Vaičiulis, Nort-hampton, Mass.
32. — Kun. J. Jonaitis, De-troit, Mich.
33. — Kun. A. Petraitis, Athol, Mass.

Viename iš pirmesnių pranešimų apie kalbėtojus buvo pasitaikiusi klaida, parašyta "Dr. J. Grinius", o turėjo bu-ti p. Jonas Grinius, iš Prila-delphijos.

Kaip matoma, skaitlius dar-

LITHUANIA

Arčiausia pastekimui Lietuvos vie-ta. Geras maistas, ir užtikrinta. Di-delė pastatymo vieta. Visi pa-rankumai, moderniško laivo.

RED STAR LINE

Išplaukia kas savaitę
Pier 58-62 North River, New York
Samsland New York (Spalio 15)
Gothland Hamburg (Rugs. 22)
Tik 2-čia klasa

Finland New York (Spalio 1)
Lapland Rugs. 27 Zealand Spal. 15
Kroonland Antwerp (Spalio 22)
Lapland Rugs. 24

AMERICAN LINE

Manchuria New York (Spalio 6)
Mongolia New York (Spalio 20)
Minnehaha Hamburg (Rugs. 22)
Tiktai tiesiai į Piliu

INTERNATIONAL MERCHANTILE MARINE CO.
116 laivų — 1,250,000 tonų.
Chicago: F. C. Brown, West Pass.
Agent, 14 North Dearborn St.

IT'S TOASTED

BIZNIERIŲ GADYNĖ.

Malonu pastebėti, kad pas-kolos reikalais labai užsiinte-resavo Chicago's biznierių. Jie tydomis lenktynių eina. Saky-tumei pirkdami bonus jie ta-me sau gerą biznį mato. Nes ir kur-gi? Skolina Valstybei — saugiausia savo pinigams vieta, o beto gauna di-delį 5%. Tiesa, mūsų biznie-rių ne šiaudinės galvos ir i-bent kokią skylę savo pinigų jie nesukis.

Tečiaus šiuo atveju aš ma-tau aukštesnį išrokovimą. I-juos ligšiol buvo žiurima kai-po į savos vien naudos ieško-tojus. Tai netiesa! Jie brangi-na Lietuvos laisvę, jai neprik-lausomybę pirkdami už savo pinigus. Tai geriausias atsa-kymas į visus daromus jiems priekaištus, savo garbę ir biz-nį beginant.

Ciceriečiai pirmieji sukruto. Keli biznierių jau \$1000 dol. paklojo. Girdime, kad žada su jais konkuruoti West-Side, Town of Lake ir kitų koloni-jų biznierių. Kurie viršų pa-ims?!

KAM KENTĖTI?
Rauzmatizmo, neuralgijos ir raumenų gelimai greitai nustoja, jeigu patirni su

PAIN-EXPELLER
Valstabenkili užger. S. V. Pat. Ofis.
Žiūrėk, kad gautum tikrąjį-garsųjį per daugiau kaip 50 metų.
Reikalauk, kad turėt (Anch) Valstabenkili.

JOHN G. MEZLAISKIS
Generalis Kontraktoriaus, staty-tojas ir senų namų taisytojas.
2338 S. Oakley Ave., Chicago
Arti 23-čio Place.

RAILROAD TICKET BROKER.
Ekskursijiniai tiketai perkami ir mainais. Licensed Ticket Office
11 So. Clark St. Tel. Harrison 9878

Paleiskau švogerio Kazio Bradūno ir sesers Mariš Bradūnienės, 6 mė-nesius gyveno Shenandoah, Pa., pas-kul išvažiavo ten kur apie Chicago. Norėčiau su jais susišinoti, nes turiu svarbų reikalą. Meldžiu jų padų ar kas juos žino pranešti sekančiu an-t-rašu:
Vincas Ambrazievičius,
228 E. Centre Str. Shenandoah, Pa.

PARSIDUODA labai pigiai Cash groserne nėra kangučių viskas ge-ral sutalysta, biznis išdirbtas per 17 metų, parduosiu trumpų laikų nes turiu išvažiav ant ukės. Atsiskaiti 3700 S. Emerald Ave. Chicago.

PARSIDUODA bučerne ir groserne, lietuvių ir lenkų apgyventoj vietoi. kreipkitės pas savininką.
4402 S. Wood Street Chicago.

ANT PARDAVIMO.
Penkių kambarių namas tuojau turi but parduotas. Dailioj lietuvių apgyventoj vietoi, arti Šv. Kazimiero vienuolijos. Vienas blokas nuo Wes-tern Ave. ir 69 gat. gatvėkarių. At-siskaitite bilio kada diena.
E. WEYRASKA,
2440 West 69 St. Chicago.

10 METŲ ŠITAM BIZNŲ M. J. KIRAS & CO.

3331 SOUTH HALSTED ST.
Phone Yards 6894

PINIGŲ SIUNTIMAS, PASPORTAI, LAIVAKORTĖS
Perkame ir parduodame namus ir farmas. Perkame ir parduodame plūmus ir antrus mogetius. Dae-dame paskolas ant namų. Pado-rime visokius dokumentus. Teisin-gas, greitas ir geras pataravimas
Ofiso valandos: Nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Penedėliais, Seredomis ir Pamyčiomis iki 6 vakaro. Ne-dėliomis iki 2 valandų po pietų.

DARBAI KISKIMENETAS VALLEY JAU PRADEJO EITI

Mes turime tikrų žinių kad darbai kasyklose apie Apollo, Leechburg ir Vandergrift, Armstrong ir Westmoreland apskrčiuose Pennsilvanijos valstioj jau pradėjo eiti ir trumpų laikų viskas isisiubuos pilnų smarkumų.

Sioj apeliunkėj yra gana daug namų kurie yra kom-panijos pastatyti bedarbes laike, šinos namus galima tuojaus užimti. Nuo Pitts-burgho tiktai valanda ir puse. Šiose kasyklose darbininkų dirba nuo 1,000 iki 2,000.

Kurie neturi darbo gali nu-važuoti nes čionais gali gauti pastovų darbą. (Aprg.)

KONVULSIJOS IR PAMISI-MAS DAŽNAI ATŠITINKA NUO SKILVIO KIRMINŲ

Riemo, raugėsėjimas, konvulsi-jos, nuomaris, beprotystės mania, žvairumas ir kiti negerumai pas-idaro nuo atsirandimo kirminių skilvyje? Visa tai pranyksta pra-šalinus lauk tuos kirminus.

Ir kitokie svarbūs negerumai buvo nuo jųj atsiradimo užpa-kalinės žarnų dalies.

Dauguma mote-rų vyrų ir vaikų y-ra gydomi nuo vi-sai kitokių ligų kuomet ištikrųjų visa priežastis yra jų skilvis. Kuomet neturi apetito, šir-di griaužia, janti skausma vidurio-se, skausma stre-nuose silpnuma a-kyse mirguliavima tai ženklai kad kas nors yra negerai su jusu skil-viu, kad skilviniai kirminai tenais ponavoja. Pas vaikus tuojaus ga-lima patemyti, jie nenori valgyti, miegoti jiems tunkiai galva skauda, jie neturi noro žaisti su kitais vaikais. Laxtan yra sutai-sytas kad panaikinti skilvines kir-meles iš jųj sistemas ir yra dau-gumos žmonių vartojamas su ge-rais rezultatais. Pilnas budas gy-dymo Laxtan kainuoja \$10.48, pu-sė \$6.75. Jeigu jantiesi nesveiku tai tuojaus pradėk gydysis nes gali išgyvysti konvulsijos ir ko-kios kitos ligos! Laxtan yra par-duodamas Dro. Lameco Lab., For-bes at Moultrie, Pittsburgh, Penna.

(Aprg.)

SKAITYKITE IR PLATIN-KITE "DRAUGA"

TOWN OF LAKE BIZNIE- RIAI DARBUOJASI.

Town of Lake biznierių rugsėjo 21 d. turėjo susirinkimą L. Paskolos klausime. Susirinkime išrinkta keletas žmonių, kurie įgaliojami pereiti per visus čia biznierių ir paraginti pirkti L. Paskolos bonų.

L. Paskolos klausimas susirinkime entuziastiškai buvo apkalbamas. Pažadėta pirkti kuodangiausia bonų ir visomis išgalėmis darbuotis Lietuvos gerovei.

Reikia laukti, kad vietos biznierių bonų pirkimu aplenks visas kitas Chicago kolinijas.

TEISEJAS LANDIS PERK- LAUSINĖS DARBININKŲ VADUS.

Federalis teisėjas Landis, namų statymo darbininkų unijų ir kontraktorių atstovų, pranešė, kad jis iškausys laikinų unijų reikiamų nepasitenkinimų jo paskirtu užmokesniu.

Nepasitenkinimus jam turi paduoti raštu tik tos unijos, kurios paklausė jo nuosprendžio ir nepertraukė darbo. Bet tos visos unijos, kurių darbininkai atsisakė dirbti už teisę jo paskirtą užmokesnį, neturi reikalo pas teisėją kreiptis. Jos nebūs išklausomos.

Vakar su teisėju-arbitru konferavo amatų unijų tarybos prezident. Kearny ir kontraktorių sąjungos atstovai.

Pranešta, kad Chicagoje steigiamą naują kontraktorių organizaciją, kurios svarbiausias tikslas palaikyti "open shop" prie namų statymo ir iš kitur importuoti darbininkus.

SELPTI VOKIEČIŲ VAIKUS

Kai kurie Chicago visuomenininkai šiandien susirinkę pasitarti ir padaryti planus Chicagoje surinkti 500 tukstančių dolerių šelpimui vokiečių vaikų Vokietijoje.

Pakeltas sumanymas tam tikslui Amerikoje surinkti 3 milijonus dolerių. Iš tos sumos taigi Chicago paskirta 500 tukstančių dolerių dalis.

KALĖJIMAS UŽ VAIKO MUŠIMĄ.

Stanley Dziedzic ir jo žmona, 2219 Ward St., už brutalų savo 9 metų vaiko mušimą teisio nubausti po vienerius metus kalėjimo kiekvienas.

TRYŠ JAUNIKLIAI TEIS- MAN.

John Gurgo, 17 m., Joseph Sineula, 15 m., ir Michael Wojcik, 15, areštuoti ir pavesti Jaunimo teismo valdžioms.

Gurgo policijai išpažino, kad jie visi trys iškraustė kišenius nusigėrusiam Charles Lawrence, 50 m. Tas žmogus už kelių dienų nuo "moonshine" mirė.

PARSIDUODA Grosternia ir kėdžių krautuvė su formičiais ar formiukais, kam reikalinga meldžiu atsiskaityti

4349 S. Hermitage Ave., Chicago, Ill.

APIPLĖSTA IŽDININKĖ.

Modern Laundry kompanijos, 5758 South Halsted St., iždininkė Miss Grace King vakar rytą bankon nešė \$297 pinigais ir \$50 čekiais. Ties 55 gatve užpuolė ją du plėšiku ir atėmė pinigus.

ARESTUOTAS MIESTO KO- LEKTORIAUS KLER- KAS.

Policija areštavo H. Wulff, 46 m. amžiaus, miesto kolektoriaus ofiso klerką. Areštuotas kalbinimas nusukime daugiau 13 tukstančių dolerių viešųjų pinigų.

WEST SIDEJE.

Iš jaunmo tarpo.

Rugsėjo 5 d., 1921 m. 10 val. ryte gerb. kun. F. Kudirka, Aušros Vartų Sv. P. M. bažnyčioje, surišo amžinųjų moterystės ryšių chiegiečiams labai gerai žinomą p. Petrą M. Cibulskį su taipgi gerai visiems žinoma ir veiklia jauna mergaite, p-lė Stase Radzevičiute.

Gerb. kun. F. Kudirka pasakė puikų pamokslą. Po to parapijos choras, vedamas Beethoveno Muzikos Konseruatorijos mokytojas, gerb. A. S. Pocius gražiai pagiedojo. Taip, "pranyko" iš mūsų tarpo du veikliausi asmenys. Gailla, bet ir gerai.

Mat, paprastai pas mus lietuvių jau yra taip tokia taisyklė išsidirbusi, kad jau situokė, tai daugiau nieko ir neberekalinga. Reiškia, jų daugiau nebematys visuomeniniame veikime. Rodos, kad dėl jų visi darbai ir veikimas atidribti ir užbaigti. Gana gerai žinau, kad gerb. Cibulskiai niekad to nepadarys, nes jie "nepranyko" iš mūsų tarpo, bet tik tarpe savęs susidraugavo amžinuoju draugiškumu ryšiu, o tarpe mūsų kaip buvo taip ir pasiliko, t. y. buvo veikėjais ir ant toliaus lieka tokiais pat, nes tai liudija jų pirmose dienose tuoj po jų linksmybių vestuvių pasirodymas įvairiuose susirinkimuose, kaip tai: Liet. Vyčių 24-tos kuopos, A. L. R. K. Federacijos, L. L. P. Bonų stoty ir kituose.

P-lė Stasė Radzevičiutė-Cibulskienė, jau per keletą metų yra Liet. Vyčių 24-tos kuopos išdo raštininkė — veikli narė ir mėgėja — artistė. Savo roles visada gerai atlikdavo. Taipgi yra Liet. Vyčių Chicago Apskričio Choro narė ir jo praktikas nuosekliai lankydavo. O per pėreitus metus ji buvo tik vienintelė mergaitė iš West Sidės, kuri nelūgėjo lankyti choro praktikas, nepaisant kokios oras budavo: šaltas, sniegas ar lietus. Daugiausiai be jokių palydovų vienvienintelei reikėdavo nakties laiku keliauti namuo.

Petras M. Cibulskis, yra drąsus ir energingas veikėjas. Savo drąsa ir energija yra labai daug pasidarbavęs lietuvių katalikų visuomenės veikime, ypač Liet. Vyčių 24-tos kuopos palaikyme. Nuo pat jos susiorganizavimo išsijusios dirbo jos labui, tai pirmipinkandamas tai savo patarimais ir darbais ją remdamas. Dabar pastaruoju laiku yra 24-tos k. dramos skyriaus pirmininku, ir yra A. L. R. K. Federacijos Chicago Apskričio generalis raštininkas; taipgi, "Draugo" Bendrovės direktoris ir pirm. pagalbininkas. Žodžiu sakant, priklauso prie visų katalikiškų draugijų, kiek tik jų čia West Sidėje yra ir bemaž kiekvienoje yra valdybos nariu.

Pradžioje didžiojo karo, kaip tik pradėjo organizuotis Tautos Fondo skyriai, tai jis tuoju stengėsi suorganizuoti vietinį T. F. skyrių ir vėliau pats jį uoliai rėmė ir kitus ragino jį remti, o tas atnešė gana daug naudos mūsų brangiajai tėvynei Lietuvai. Amerikai stojus karan prieš Vokietiją tai nuo tada tas jo darbas turėjo užsibaigti, nes Dėdė Samas pakvietė jį į gynėjų eiles, o jis budamas patriotu tą pakvietimą mielai priėmė. Keletą mėnesių pralavinus, buvo pasiūstas Prancijon prieš vokiečius, bet ačiū Dievui nepo ilgam kariavimui karas pasibaigė. Ir štai ne kiek trukus mes ir vėl p. Cibulskis išvydo me sveikutėlių, laimingai sugrįžusių pas savuosius ir su pilna energija kaip ir pirmiau buvo.

Taip, daug jau jis yra visko matęs ir gyvenime patyręs įvairių nuotikių. Daug atmintinų darbų padaręs mūsų lietuvių visuomenės tarpe pakėlimui lietuvių.

Todel, už jūsų pasidarbavimą ir veikimą mūsų lietuvių katalikų jaunimo tarpe West Sidėje ir abelnai Chicago, o taipgi tikėdami, kad ir ant toliau liksite kaip ir buvę veikėjai jaunimo tarpe; linkime jums daug-daug laimingų ir ilgų metų sugyvenimui. Taipgi, kuogeriausio pasisekimo ir sveikatos jūsų teptorių stės binyj, o vėliau laimingai, nors žmona amerikone parkeliauti į brangiąją tėvynę Lietuvą ir ten savo patyrimu ir praktika teptorių stės pagelbėti pagražinti naujai atstatytą laisvąją Lietuvą.

Sausiškis.

IS DIEVO APVEIZDOS PAR.

Šios kolonijos draugijos visos subruzo ir pradeda ruoštis prie priėmimo gerb. Lietuvos Atstovo Amerikoje p. V. Čarneckio.

Draugijų valdybos laiko susirinkimus ir daug tariasi, kad darbas išeitų pasekmingas.

Gerb. p. Čarneckis pas mus kalbės rugs. (September) 28 dieną, t. y. trečiadienio vakare, parapijos svetainėje. Visi lietuviai iškalno yra kviečiami atsilankyti. Alpha.

PRANEŠIMAI.

CHICAGOŠ VYČIŲ DOMEI.

Gerb. M. Bagdonas, L. Steigiamojo Seimo narys, kuris šiomis dienomis vieši Chicagoje, yra įgaliotas Lietuvos jaunimo organizacijos "Pavasario", plačiai supažindinti mūsų organizaciją su Pavasarininkų veikimu ir užmegsti senai pageidaujamus, artimus ryšius L. Vyčių su Pavasarininkais. Penktadienio vakarė rugsėjo 23 Mark White Square parko salėje 29-ta ir Halsted gat. 8-ta val. vakare, gerb. p. Bagdonas laikys paskaitą apie Pavasarininkus ir abelnai Lietuvos jaunimą.

Apart to gerb. svečias plačiai referuos apie dabartinę Lietuvos padėtį, taipgi dainuos L. V. Apskričio choras.

Visi Chicago Vyčiai turi būti. Išgirsime daug įdomių dalykų apie Lietuvos jaunimą ir tinkamai priimsime ir pagerbsime mūsų idėjos draugų, Pavasarininkų atstovų.

Vakaras baigsis šokiais ir žaidimais. Komisija.

EX-KAREIVIŲ SUS.

S. A. L. ex-kareivių visuotinas susirinkimas įvyks penktadienį rugsėjo 23 d. 1921 m., 8 val. vak. p. J. Ežerskio svėt., 4600 S. Paulina St., visų kuopų narių malonėkite atsilankyti, kad visiems bendrai aptarus organizacijos reikalus. Taipgi kurse dar nesate sugrąžinę tikičius ir pinigus nuo praeito baliaus malonėkite sugrąžinti šiame susirinkime.

Centra Valdyba.

IS BRIDGEPORTO.

Visame Bridgeporte lietuvių yra sujudę. Laukia atvykstant gerb. V. Čarneckio, Lietuvos Atstovo Amerikoje. Gerbiamas Atstovas kalbės rugsėjo 27-tą dieną 7:30 val. Sv. Jurgio par. svetainėje. Taipgi kalbės Steigiamojo Seimo narys p. M. Bagdonas.

Ruošiamasi iškilmingai priimti gerb. Atstovus.

L. L. Pask. stoties rašt.

CICERO, ILL.

Svarbus visuomenės viešas susirinkimas, bus sekmaadienį, 25 d. rugs. 1 valanda po pietų Sv. Antano par. svetainėje.

Kviečiami visi, biznierių, profesionalai ir visi Cicero ir apilinkės lietuviai.

L. L. Pask. stoties valdyba.

"DRAUGO" ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS.

KUPONAI IR BONAI.

Už Lietuvos Bonų kuponus galima gauti pinigus pilnai, tuoju ir be jokių sunkenybių "Draugo" Ofise. Su praeitu metų kuponais galima daryti visoki biznį kaip ir su tikrais pinigais: pirkti knygy, užsirašyti laikraštį, persiųsti auksinai į Lietuvą, aukauti kokiai nors labdarinagai ar valstybinei įstaiagai Lietuvoje, pasidėti į banką ant procentų ir t. t.

Ne Chicagoje gyvenantieji gali atsisiųsti kuponų ir "Draugą" per paštą ir gaus koki norės patarnavimą.

Taippat išmaino kuponus ant pinigų ir Metropolitan State Bankas Chicagoje, 2201 W. 22 Str.

Beto pranešame, jogei gavome Lietuvos Bonų. Kas tik nori, gali užsirašyti, mokant susyk visus pinigus tuoju gaus ir boną; už bonus irgi galima mokėti kuponais.

Perkantieji bonus šio rugsėjo mėnesį turi damokėti prie šimto dolerių bono \$1.25 už nuosimčius, kurie užango nuo liepos mėnesio.

Mainant Amerikos Liberty Bondsus reikia damokėti šitaip: prie \$100 Bondso 1-mos, 2-ros ir 4-tos Paskolos po \$12.00; prie 3-čios Paskolos \$8.00; prie 5-tos \$1.00.

ATYDAI, Gerb. Klebonų ir Vargonininkų

Išigijus nuosavą milžinišką dirbtuvę, turint daug vietos, pasitengė turėti gatavų visokios rūšies ir didumo Vargonų.

Sinom tarpu turime greitam pardavimui antros rankos Vargonus: 17 balsų 8 Registras, Dviem Manualais ir Pedalais, Electros dunimas. Aukštis 18 pėdų, plotis 12 pėdų, Gilius 8 pėd. Visos mechaninės dalys perdirbtos ir pagerintos. Fronte dudos auks. bronz. atrodo kaip nauji ir balsai labai gražūs.

Antri vargonai 14 balsų, 6 Regi strais, 2 Manualais ir Pedalais pradėti statyti dirbtuvėje, bus gatavi į 6 savaites.

Tų vargonų specifikacijas išsiųsim ant pareikalavimo ir apie kainą meldžiam kreiptis į dirbtuvės ofisą:

RADZEVICZ ORGAN COMPANY (Inc.) 262 Washington Avenue, Belleville, N. J.

SVARBUS PRANEŠIMAS VAŽIOJANTIEMS LIETUVON

KELIONĖ BE PERSEIDIMO IS NEW YORKO ARBA KANADOS:

I HAMBURGA	\$100
I KARALIAUCIŲ	\$110
I LIEPOJŲ (Libava)	\$120

SU PERSEIDIMU:

I KLAIPEDA	\$107
I KAUNA	108.50

Mes parūpinam pasportus, paimame bagažus iš namų, ir viską sutvarkom. Per mus važiuodami Jus neturėsite jokių kliūčių nei kaštų porte.

EUROPEAN AMERICAN BUREAU

S. L. FABIONAS ir Z. S. MICKIAVIČE Vedėjai.
809 West 35th Street (arti Halsted) Chicago.

Norėdami Turėti Laimingą Kelionę pirmiausiai atsilankykite į mūsų Biurą idant pradėti viską teisingai ir atsakančiai ruošti kelionę. Mes pervesim Jums pinigus į Lietuvą pagal dienos kursą ir išmainysime Dolerius ant (Cash markių) reikalingų ant kelio. Malonėkite kreiptis šiose valandose: Kasdiena nuo 9 ryto iki 6 po pietų, Vakaraus Utar. Ketv. ir Sub. iki 9 val. vak. Nedėdieniais nuo 9 ryto iki 3 po pietų.

Auksinai Labai Pigus

PIRKITE jų dabar kodaugiau-
sia Draugo Pinigų Siuntimo
Skyriuje ir siųskite saviesiems
LIETUVĄ.

Norėdami žinoti pinigų kursą kreipkitės
šiuo adresu:

"Draugas" Publ. Co.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.